

A svájci Weisser Ring és
a magyar Fehér Gyűrű Egyesület
szakmai konferenciája

Balatonfüred, 2012. október 25-26.

Budapest, 2012. november

Szerkesztette:

Dr. Baranyó György

A konferencia előadói:

Dr. Balázs Árpád

Buczó Erika

Dr. Cseh Georgina

David Mc Kenna

Dieter Winet

Dr. Fehér Lenke

Prof. Dr. Finszter Géza

Fügedi László

Habsburg György

Hoffmann Kriszta

Dr. Magyariné dr. Nagy Edit

Oláh László

Dr. Papp Tibor

Tóth Györgyi

Dr. Veisz Gábor

A kézirat nyomdába adásának ideje:

2012. november 22.

A kiadvány készült a svájci-magyar együttműködési
program megbízásával

Kiadja a Fehér Gyűrű Egyesület.

Felelős kiadó: Fügedi László

Nyomda: Eurostile Nyomdaipari Kft.

TARTALOM

<i>Az együttműködési program célja</i>	5
I. Az „Együtt az áldozatokért” konferencia előkészítő dokumentumai ...	7
Levél a Svájci Államszövetség Nagykövetségének (2012.08.09.)	7
Meghívó műhelybeszélgetésre	8
Meghívó a konferenciára	9
II. A konferencián elhangzott előadások vázlati	12
Az Európai Unió új áldozatvédelmi irányelvei	12
<i>David Mc Kenna, a VSE elnöke</i>	
A civil áldozatsegítés Magyarországon	16
<i>Fügedi László, a Fehér Gyűrű Egyesület elnöke</i>	
A civil áldozatvédelem Svájcban	22
<i>Dieter Winet, Weisser Ring Zürich</i>	
Alapfeladatok és fejlesztések az Áldozatsegítő Szolgálat munkájában.....	25
<i>Dr. Cseh Georgina főosztályvezető, KIMIH</i>	
A Belügyminisztérium tervei a bűnmegelőzésről és az áldozatvédelemről, a civil szervezetekkel való együttműködésről.....	32
<i>Dr. Magyariné dr. Nagy Edit helyettes államtitkár</i>	
Prostitúcióra kényszerítés, emberkereskedelem	37
<i>Dr. Fehér Lenke, Csc tudományos tanácsadó, MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont</i>	
Az egyházak szerepe az áldozatvédelemben	49
<i>Dr. Papp Tibor, Görögkatolikus pap, tanár, Hittudományi Főiskola, Nyíregyháza</i>	
Bűnmegelőzés, áldozatvédelem	55
<i>moderátor: Prof. Dr. Finszter Géza egyetemi tanár felkért előadók: Buczkó Erika rendőr alezredes ORFK Dr. Veisz Gábor, KIMIH osztályvezető</i>	
Prostitúció, családon belüli erőszak.....	57
<i>moderátor: Oláh László, rendőr őrnagy BRFK, a Fehér Gyűrű Egyesület elnökségi tagja felkért előadók: Tóth Györgyi NANE elnöke, Hoffman Kriszta IRISz projekt munkatársa</i>	
III. A konferencia résztvevői	61
IV. Sajtóközlemény, megjelent újságcikkek	66

Az együttműködési program célja

A Svájci-Magyar Együttműködési Program által társfinanszírozott *Testvértelepülési és Partnerségi Pályázati Alap* keretében nyújtott be pályázatot a Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület és a Weisser Ring Schweiz Egyesülettel ez év tavaszán. Támogatást olyan kisprojektek nyerhettek, melyek célja a Magyarország és Svájc közötti együttműködés erősítése, információ- és tapasztalatcsere átadása.

Nagy örömünkre a pályázat pozitív fogadtatásra talált és rendezvényünk már a második megvalósult esemény a program keretei között.

A 2012. október 7-én megrendezett workshop-pon lehetőség nyílt a Svájból Magyarországra látogató szakemberek számára a magyar Fehér Gyűrű tevékenységeinek bemutatására, a tervezett feladatok közös áttekintésére, egy hatékony együttműködési network kialakítására.

A program legfontosabb célkitűzéseinek egyike, hogy kialakításra kerüljön egy olyan szakmai protokoll amely nagy mértékben segíti az érintett döntéshozó szervezeteket (állami, önkormányzati és civil) szorosabb együttműködését. Ez a konferencia azt a célt szolgálja, hogy a megjelent szervezetek jobban megismerjék egymást és megteremtjük a még szorosabb együttműködés alapjait.

I. Az „Együtt az áldozatokért” konferencia előkészítő dokumentumai

Levél a Svájci Államszövetség Nagykövetségének

Svájci Államszövetség Nagykövetsége
1143. Budapest, Stefánia út 107.
E-mail: bud.vertretung@eda.admin.ch

Tisztelt Nagykövet Úr!

Egyesületünk a *Svájci - Magyar Együtműködési Program* keretében támogatást nyert a Svájci Hozzájárulás - Testvértelepülési és Partnerségi Pályázati Alap partnerség komponensére benyújtott pályázat keretében „Együtt az áldozatokért” című projekt megvalósítására.

A program keretében 2012. október 25-26-án nemzetközi konferenciát rendezünk Balatonfüreden.

A konferencián a magyar Fehér Gyűrű és a svájci Weisser Ring előadásain túl, az EU Áldozatsegítő Szervezete, (VSE), a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, a Belügyminisztérium vezető munkatársai tartanak előadásokat, illetve a szekciókban az áldozatvédelem különböző területein dolgozó magyar civil szervezetek. A konferencia célja, hogy a hazai és a külföldi szervezetek jobban megismerjék egymás munkáját és keressék az együttműködés további lehetőségeit.

Tisztelt Nagykövet Úr! - ezen konferencia megnyitására szeretnénk Önöket megkérni, és amennyiben lehetőségük van rá, részvételüket a további programokon is. A konferencia nyelve angol és magyar. A házigazda nevében Balatonfüred polgármestere köszönti a résztvevőket.

A részletes program előadóinak felkérése jelenleg is folyamatban van. Ha minden visszaigazolásra kerül, azonnal tájékoztatjuk Önöket is.

Várjuk visszajelzésüket.

Budapest, 2012.08.09.

Tisztelettel:

Fügedi László

Meghívó műhelybeszélgetésre

Tisztelettel meghívjuk műhelybeszélgetésünkre, az „Együtt az Áldozatokért” című svájci-magyar közös projekt keretében.

A műhelybeszélgetésen bemutatkozik a két szervezet, és megbeszélik a projektben vállalt feladataikat, a konferenciák időpontját, programját és a záró műhelyfoglalkozást.

A bemutatkozó előadásokat Dieter Winet a svájci Weisser Ring elnökségi tagja és Fügedi László a magyar Fehér Gyűrű Egyesület elnöke tartja.

Helyszín: Budapest, Szent István krt 1. a Fehér Gyűrű Egyesület központi irodája

Időpont: 2012.10.07. 09.30-tól

A részvétel díjmentes. Kérjük részvételi szándékát jelezze a fehergyuru@t-online.hu e-mail címen.

A műhelybeszélgetés célja, hogy a két szervezet minél jobban megismerje egymás munkáját, az eltérő gazdasági helyzetből adódó sajátos feladatokat az általános áldozatvédelem területén. Továbbá a különböző területeken dolgozó, de a munkájukat érintő áldozatvédő feladatok hatékonyságát segítő tapasztalatokat egymásnak átadják a résztvevők.

Az itt kialakult gondolatok tovább vitele, az együttműködések bővítése, a gyakorlati tapasztalatok hasznosítása a következő szélesebb körű konferenciákon tovább bővíthető és így egy szélesebb körű együttműködés alakulhat ki az e területen dolgozó állami és civil szervezetek között.

Várjuk rendezvényünkön.

Fügedi László
a FEHÉR GYŰRŰ Egyesület elnöke

FEHÉR GYŰRŰ
KÖZHASZNÚ EGYESÜLET

MEGHÍVÓ

A svájci Weisser Ring
és a magyar Fehér Gyűrű Egyesület
Tisztelettel meghívja Önt a
Svájci - Magyar Együttműködési program
„Együtt az Áldozatokért”
szakmai konferenciájára

2012. október 25-26.
Hotel Flamingó Balatonfüred
8230 Balatonfüred, Széchenyi u. 16.

„Együtt az áldozatokért” szakmai konferencia

1. nap

- 8³⁰-tól Regisztráció
- 9³⁰ Köszöntő, dr Bóka István polgármester, országgyűlési képviselő a svájci nagykövetség képviselője megnyitja a konferenciát
- 10⁰⁰ Az EU új áldozatvédelmi irányelvei
előadó: David Mc Kenna a VSE elnöke
- 11⁰⁰ A civil áldozatsegítés Svájcban,
előadó: Dieter Winet, Weisser Ring Zürich
- 12⁰⁰ Szünet
- 12²⁰ Civil áldozatsegítés Magyarországon,
előadó: Fügedi László Fehér Gyűrű KHE
- 13¹⁰ Áldozatsegítés és a Vöröskereszt
előadó: Habsburg György,
A Magyar Vöröskereszt Elnöke
- 13³⁰ Ebéd
- 14³⁰ Indulás a hajóállomásra, hajóval Siófokra
- 15³⁰ Megérkezés Siófokra, tájékoztató a siófoki iroda működéséről, a rendőrséggel, a TOURINFORM irodával és az önkormányzattal való együttműködéséről, az önkormányzatnál, házigazda dr. Balázs Árpád polgármester
- 18⁰⁰ Hajóval vissza Balatonfüredre
- 19⁰⁰ Vacsora a hajón

2. nap

- 9⁰⁰ Alapfeladatok és fejlesztések az igazságügyi szolgálatok tevékenységében
előadó: Dr. Cseh Georgina főosztályvezető KIMIH
- 10⁰⁰ A Belügyminisztérium tervei a bűnmegelőzésről és az áldozatvédelemről, a civil szervezetekkel való együttműködésről
előadó: Dr. Magyariné, Dr. Nagy Edit helyettes államtitkár
- 10³⁰ Prostitúció, prostitúcióra kényszerítés, és emberkereskedelem.
(Az EU 2011. /36/ irányelvének kardinális kérdései)
előadó: Dr Fehér Lenke, Csc tudományos tanácsadó MTA Társadalomtud. Kutatóközp., Jogtudományi Intézet
- 11⁰⁰ Kávészünet
- 11³⁰ Az egyház szerepe az áldozatvédelemben
előadó: Dr. Papp Tibor tanár
Hittudományi Főiskola Nyíregyháza
- 12⁰⁰ Kérdések, vita az elhangzottakról
- 12³⁰ Ebéd
- 14⁰⁰-16⁰⁰
Szekciói ülések a lehetséges együttműködések és közös programok kialakításáról

1. szekció:

Prostitúció, családon belüli erőszak

moderátor:

Oláh László rendőr őrnagy BRFK,
a Fehér Gyűrű elnökségi tagja

felkért előadók:

Tóth Gyögyi NANE elnöke
Hoffmann Kriszta IRIS projekt munkatársa

2. szekció:

Bűnmegelőzés, áldozatvédelem

moderátor:

Prof. Dr. Finszter Géza egyetemi tanár

felkért előadók:

Buczko Erika rendőr alezredes ORFK
dr. Veisz Gábor, KIMIH osztályvezetője

16⁰⁰ Javaslatok megbeszélése

16³⁰ Konferencia zárása

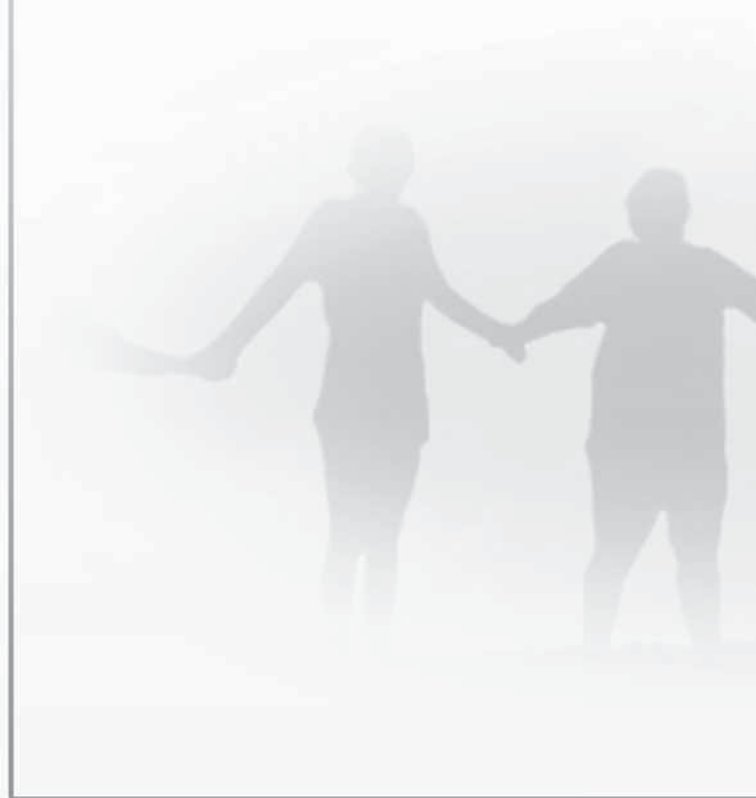
19⁰⁰ Vacsora

A konferencia nyelve angol-magyar
szinkrontolmácsolással

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Contribution

A projekt a Svájci -Magyar Együtműködési program
társfinanszírozásával valósul meg

II. A konferencián elhangzott előadások vázlatai

Az Európai Unió új áldozatvédelmi irányelvei

Új jogok 2015-ben a bűncselekmények áldozatainak Európában!

„Együtt az áldozatokért”

David McKenna, elnök (Victim Support Europe)

Európai Áldozatvédő Szervezet (VSE) bemutatása

- Folytatódó európai törvényhozás
- Fókusz a támogató szolgáltatások fejlesztésén
- Ellenőrzés és jelentés
- Hatásvizsgálat

Európai Áldozatvédő Szervezet (VSE) szolgáltatásai

- Szabad
- Bizalmas
- Képzés mindenki számára
- Független

Az Irányelv háttere

- Lisszaboni szerződés
- Stockholmi program
- Az Európai Közösség Áldozatoknak szóló csomagja
- Jelentések a LIBE, FEMM, EESC, CFR szervezeteitől
- A parlament 2012. október 4-én fogadta be

Az Irányelv

- Vonatkozik minden bűncselekmény áldozatára
- Függetlenül attól, hogy jelentésre került a bűncselekmény
- Lefedi az áldozat családtagjait is
- Jogokat biztosít:
 - Védelemhez
 - Támogatáshoz
 - Részvételhez

A legfontosabb jogok

- Információ a kezdetektől fogva
- A bűncselekmény hivatalos elismerése
- A bűncselekményre vonatkozó egyedi információk
- Támogatás a megértéshez és a megértettséghez
- Tolmácsolás és fordítás
- Áldozatvédő szolgáltatások

Jogok a büntetőeljárásban

- Jog a meghallgatás és a bizonyíték adásához
- A határozat során jog a vádemeléstől való elálláshoz
- Jogsegély az eljárásban való részvételhez
- Költségtérítés
- A tulajdon visszatérítése
- Kárpótlás az elkövetőtől

Külföldi áldozatok jogai

- Nyilatkozat tételi jog
- Panasztétel a saját állapotával kapcsolatban
- A panasztétel átadása annak az államnak, ahol a bűncselekményt elkövették
- Videokonferencia lehetőségének az igénybevétele a meghallgatás során, ha az áldozat már külföldön tartózkodik
- Panasztétel lehetőségének biztosítása az áldozat által megértett nyelven
- A bűncselekmény elkövetésének országában lakóhellyel támogatás – ehhez helyi támogatók kelleneek

A védelem jogai

- Az áldozatra és családtagjaira is vonatkozik
- A megtorlástól és megfélemlítéstől való megóvás
- Kiterjed a kihallgatásra és a bizonyítási eljárásra is
- Vonatkozik az elkövetők elleni védelemre és kiterjed olyan helyiségekre is, mint például a bíróság
- Jogi képviselő jelenléte a meghallgatások során

A magánszféra védelmének joga

- Az eljárás egésze során
- A magánszféra védelme
- Vonatkozik a képmással való jogra is
- Kiterjed a családtagokra
- Önszabályzó média

Intézkedések a veszélyeztetett sértettek védelme érdekében

- A gyermekek mindig ide tartozik
- Minden áldozatot egyénileg kell elbírálni
- A sebezhetőséget/veszélyeztettséget mindig azonosítani kell
- Különleges intézkedések végrehajtásának rendelkezésre kell állni
- A veszélyeztetett sértettek szempontjait mindig figyelembe kell venni

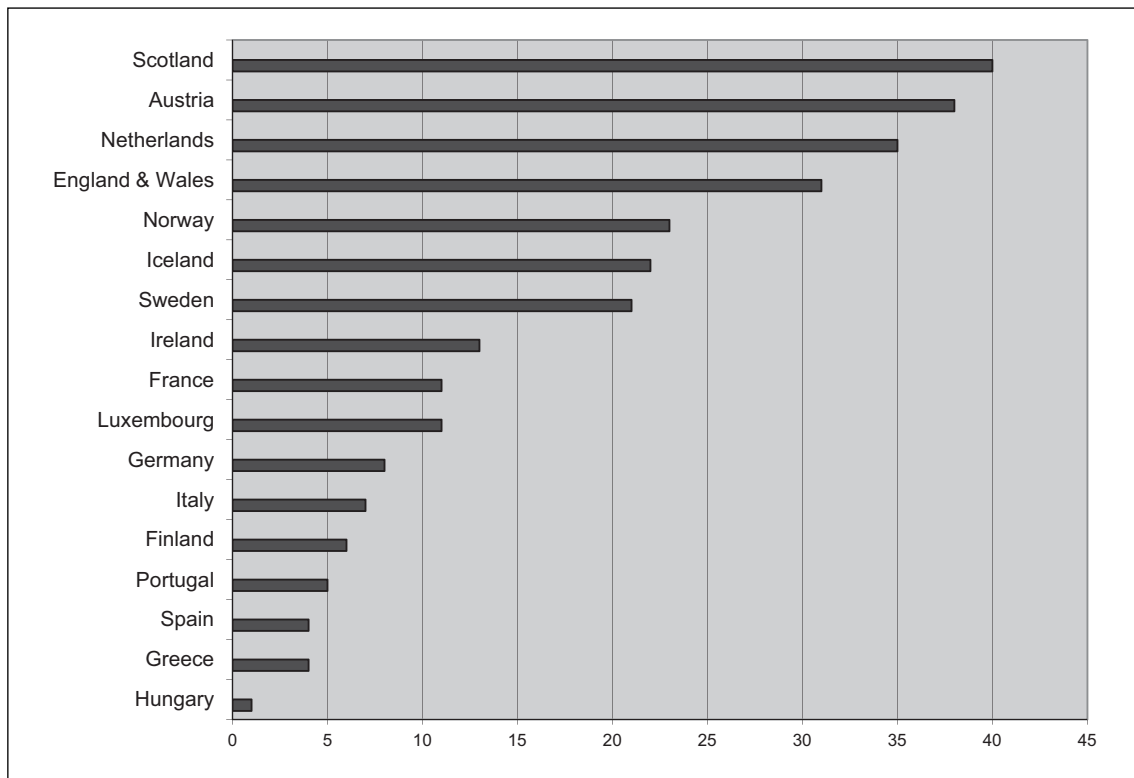
Különleges intézkedések

- Meghallgatások lefolytatása a külön erre a célra tervezett helyiségekben
- Külön erre kiképzett vizsgálótisztek alkalmazása
- Lehetőség az áldozatnak támogatást biztosítani
- Tanúvallomás megtételének lehetősége távolról
- A felesleges meghallgatások megakadályozása
- Zárt bírósági tárgyalás

Képzés

- A tisztviselőket az áldozat igényei szerint kell kiképezni.
- A bírák, ügyészek, ügyvédek az áldozattudatosság szerinti képzést kell kapjanak
- Áldozatvédő és egyéb szervezetek képzései az áldozatok számára

Áldozatvédelemben részesült áldozatok aránya az igénylőkhöz képest (EU/ICS/ICVS 2005)

A civil áldozatsegítés Magyarországon

Fügedi László, a Fehér Gyűrű Egyesület elnöke

Az egyesület alapítása

- **Kóvári András** ötlete egy létrehozható civil áldozatvédelmi Egyesület megszervezésére a német Fehér Gyűrű támogatásával (**1989**).
- Szükség volt irodára és pénzügyi támogatásra.
- 18 magányszemély, ügyvédek, újságírók, tanárok, lelkesek, orvosok, közgazdászok - az alapítók.

Előzmények:

- 1974 - az első áldozatvédő szervezet - Német Szövetségi Köztársaságban, Weisser Ring néven,
- ezután Európa további 21 országában jött létre német mintára.

Alakulás:

- 1989.12.21-én a német Weisser Ring segítségével megalakul Magyarországon a Fehér Gyűrű
- Az egyesület a bűnözés áldozatainak támogatására és a bűncselekmények megelőzésére alakult.
- Az egyesület - indokolt esetben - konkrét és közvetlen támogatást ad, valamint segítséget nyújt a rászoruló áldozatoknak (hozzátartozóknak) anyagi, pénzügyi, jogi és egyéb formában. Elméleti, módszertani és gyakorlati munkát végez a bűnözés megelőzése érdekében.

Az egyesület ELSŐ megjelenése

- A FGY elnöksége 1991. március 1-én a Magyar Kriminológiai Társasággal közösen kiadott egy tájékoztatót, amely a bűncselekmények sértettjeinek és kárvallottjainak adott tájékoztatást a sértett jogai és kötelességei a büntetőeljárásban fejezetekkel. Ez az írásos anyag az első olyan konkrét egyesületi tájékoztató volt, amelyből a sértettek megtudhatták, hogy mit kell tenniük bűncselekmény áldozatává válása esetén.

Az egyesület célkitűzései

- emberi vigasz és személyes gondoskodás a bűncselekményt követően
- a szorult helyzetben lévőknek anyagi támogatás
- pihenést és kikapcsolódást nyújtó programok szervezése az áldozatoknak és családtagjaiknak

- szükség esetén a további jogi tanácsadás költségeinek átvállalása
- a bűncselekmény okozta károk megtérítéséért segítség a polgári peres eljárásokban
- bírósági határidők figyelemmel kísérése
- más szervezetek, illetve intézmények által nyújtott segítségnyújtás közvetítése.

Az egyesület tevékenysége

- Az emberek szívesebben fordulnak a civil szervezetekhez, mint a hatóságokhoz.
- Bűncselekmények áldozatainak napjának megtartása február 22-én
- Első áldozatvédelmi nap Magyarországon, 1992 (budapesti Thermal Hotel) a Fehér Gyűrű kezdeményezésére.
- Áldozatok Támogatásának Európai Fóruma elnevezésű nemzetközi szervezet 1992. május 20-án Dublinban tartott konferencián tagjai közé felvette a magyar Fehér Gyűrű egyesületet.
- Külföldi áldozatok segítése 2002-től.

Az egyesület tevékenysége

- Az egyesület tagjai között szerepelt a Belügyminisztérium, a Legfőbb ügyészség, az Országos Rendőr-főkapitányság, stb.
- Éves tagsági díj.
- Több mint negyvenezer áldozat fordult segítségért az elmúlt 22 év alatt, és ezek egy része több, mint 190 millió forintot meghaladó értékű segélyben, illetve anyagi támogatásban részesült. A segélyek nagy része életellenes bűncselekmények, súlyos testi sértés áldozatai, valamint rablások, lopások és lakásbetörések.

- Az egyesület a hazánkban áldozattá vált külföldiek megsegítésére készített programja végrehajtásában elengedhetetlen szerepkört betöltő munkatársai több általánosan ismert nyelvet beszélnek, aminek köszönhetően a Fehér Gyűrű összesen 29 különböző nemzet bajba jutott állampolgárának tudott segítséget nyújtani.
- Pszichológusok, szociális munkások közreműködése 2010-től.

Az egyesület irodáinak működése

- Kezdetben az ország különböző városaiban 13 áldozatvédő iroda működött.
- Első alkalommal 1991-ben Szolnokon és Szekszárdon alakult áldozatvédő iroda (2 év).
- Veszprémben 2001-től 2008 áprilisáig, amely 2009-től ismét megnyílt heti 3 alkalommal, Kecskeméten 2002-től 2006 decemberéig minden munkanapon volt ügyfélfogadás.
- Szegeden, Rétságon, Füzesabonyban, Hatvanban, Balassagyarmaton és Gyöngyösön működő áldozatvédő irodák heti egy-két alkalommal fogadták a bűncselekmények sértetteit. Hatvanban, Gyöngyösön, Veszprémben és Kecskeméten jelenleg is ebben a rendszerben működnek az irodák.
- 2002-től Siófokon, Balatonfüreden és 2009 júniusától Abádszalókon idényjelleggel, a turistaszezonban működnek az irodák.
- Mobil áldozatsegítés, irodáink működése.

Kezdeményezések, konferenciák, tréningek

- Az egyesületnek fontos, kezdeményező szerepe volt a sértettek kompenzációjára vonatkozó jogszabály megalkotásában.
- **1995:** vitaülés *az áldozatok jogi helyzetére és kártalanítására vonatkozó nézetekről, javaslatokról.*
- Részt vett a „Az egyes erőszakos bűncselekmények következtében sérelmet szenvedettek állam általi kárenyhítéséről” törvénytervezet/normaszöveg elkészítésében. A norma szöveg tervezetét a Fehér Gyűrű benyújtotta a Parlament illetékes bizottságának.
- 209/2001. (X.21.) megszületett a rendelet a kárenyhítés szabályairól.
- „A mediáció és a sértett kártalanítása” c. workshop szervezése a Magyar Viktomológiai Szekció 1993-as, Budapesten megrendezett Nemzetközi Kriminológiai Kongresszusán.
- Nemzetközi konferencia szervezés a VSE égisze alatt. 1998-ban Budapesten, 2008-ban Siófokon.
- Áldozatvédelmi nap szervezése (február 22) – 2006-ig.
- 2010-től az egyesület saját pszichológust alkalmaz.

Együttműködés az állami szervekkel és más civil szervezetekkel

- Az áldozatok védelméről: *'A 2005. évi CXXXV. Törvény a bűncselekmény áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről.*
- 2006. január 1-én az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium felügyelet alatt megkezdte működését az Igazságügyi Hivatal, amelynek keretében az Áldozatsegítő Szolgálat, a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat és a kárpótlás intézményei együtt látják el ezt a funkciót.
- Együttműködési megállapodás az állami Áldozatsegítő Szolgálattal, majd jogutódjával (KIMISZ).
- Az Áldozatsegítő Szolgálatok és a Fehér Gyűrű Egyesület együttműködése az áldozatok segítésében.
- Együttműködés civil szervezetekkel.
- Együttműködés a rendőrséggel.

Az egyesület segített

- Az eltelt 22 év alatt összesen **43.680 fő** kereste meg problémájával irodáinkat, ezek közül **23.374 főnek** adtunk jogi és egyéb segítséget és 5.939 főnek adtunk segélyt **191.285.737.-Ft összegben.**
- 2002 - 2010 között irodáinkat **4237 külföldi** állampolgár kereste fel, akik közül 2026 fő részére 43.718.410.-Ft segélyt fizettünk ki. Ez idő alatt 85 fő részére biztosítottunk szállást 188 éjszakára.
- Országszerte előadásokat tartása iskolákban, nyugdíjas klubokban, művelődési házakban.
- Életellenes bűncselekmények, súlyos testi sértések áldozatai, rablások, lopások, és lakásbetörések áldozatai számára.
- Az egyesület munkatársai gyakran segítettek a családon belüli erőszak, az emberkereskedelem és a prostitúcióra kényszerített áldozatoknak is.

Esetek, amelyekben az egyesület segítséget nyújtott

- Budapest belvárosában 1998 nyarán az Aranykéz utcában egy személygépkocsiba rejtett bomba robbant. Az alvilági leszámolás miatt végrehajtott robbantás következtében nem csak a célszemély, hanem három vértlen áldozat is életét vesztette és többen súlyosan megsérültek. Az Egyesület a vértlen áldozatok hozzátartozóit levélben kereste meg, és felajánlotta részükre az anyagi és a jogi segítségnyújtást. Többen jelentősebb összegű pénzügyi támogatást kaptak, és díjtalan jogsegély szolgáltatásban is részesültek.

Eset – Móri bankrablás

- 2002. május 9. Móri gyilkosság (Erste Bank)
- 8 ember vesztette életét
- A Fehér Gyűrű elnöksége 2002 májusában támogatói folyószámlát nyitott az Erste Bank Hungary Rt-nél, amelyen keresztül lehetővé vált a móri bankrablás elhunyt áldozatai hozzátartozóinak pénzügyi segítése.
- 60 millió forint értékű adomány gyűlt össze.
- Ezen kívül jogi képviselet nyújtása (hagyatéki tárgyalásokon, rendőrségen)
- Az utolsó feladat 2010-ben.

Európai Áldozatvédő Szervezet (*Victim Support Europe*)

- 1990-ben alapították Svájcban, 2003-ban a szervezet székhelye az Egyesült Királyságba, majd Hollandiába került, jelenleg Brüsszelben található.
- Feladata az információ és a tapasztalatok kicserélése a tagszervezetek között, hatékony szolgáltatások fejlesztése a bűncselekmények sértettjeinek, a sértett jogainak biztosítása a büntetőeljárásban és más szervezeteknél, a fair és egyenlő kompenzáció a sértettnek.
- Országos hálózat – jelenleg 21 ország, 24 áldozatsegítő civil szervezete tartozik bele.
- Azon áldozatok, akiknek áldozati státuszát elismerték, emberi méltóságát tiszteletben tartották, sokkal inkább képesek reális és megfontolt ítélet kialakítására a bűncselekményekkel kapcsolatos tapasztalataikról, hogy megértsék a bűncselekményt és biztosak legyenek közösségük szolidaritásában (másodlagos áldozattá válás).

Európai Áldozatvédő Szervezet (VSE)

- A szervezet 1997-ben a Budapesten megrendezett konferencián kidolgozta és elfogadta „A bűncselekmények áldozatainak szociális jogai” című dokumentumot, amelynek publikálására 1998-ban került sor. minden demokratikus társadalomnak kötelessége, hogy a bűncselekmény negatív következményeit csökkentse, a sértettet támogassa.
- A nemzeti áldozatsegítő szervezetek kölcsönösen ellátják egymás állampolgárainak segítségét, támogatását, akár turistaként, akár más, legális módon tartózkodik a sértetté vált személy az adott országban.
- Az Európai Unió Tanácsa 2001. március 15-én elfogadta a „sértett büntetőeljárásbeli jogállásáról” szóló kerethatározatát. Ennek értelmében az unió országában az áldozatvédelem elsősorban állami feladat.

Külföldi állampolgárok segítése

- Európai Áldozatvédő Fórum – a Fehér Gyűrű 1992 óta tagja.
- Vállalja, hogy az áldozattá vált turisták segítésére irodájában egész napos ügyfélszolgálatot működtet.
- Súlyos, életellenes bűncselekmények áldozatainak, hozzátartozóinak jogi képviselete.
- A segítség főbb területei a hazánkban áldozattá vált turisták részére.
- Kapcsolat a Nagykövetségekkel.

Jelen és jövő

- 2009 – „20 éves a magyar áldozatvédő szervezet” c. kiadvány.
- 2010 – együttműködési megállapodás kötése az ORFK-val a bűncselekmények áldozatainak segítése érdekében.
- 2011 - Stratégiai Együttműködési megállapodás kötése a Belügyminisztériummal.
- 2011 - A FEHÉR GYŰRŰ Közhasznú Egyesület tagja lett a Nemzeti Bűnmegelőzési Tanácsnak.
- 2012 - KIMISZ.
- Jelenleg a budapesti iroda hétköznap 10-16 óráig várja ügyfeleit a Szent István krt. 1. sz. alatt.
- Vidéki irodáink közül a 2010-ben újra nyílt Veszprémi iroda, Hatvan, Kecskemét, Gyöngyös állandó nyitva tartással, és a balatonfüredi, siófoki, és abádszalóki irodák pedig szezonális nyitva tartással fogadja az ügyfeleket.
- Új együttműködések előkészítése – MABISZ, V. kerületi Önkormányzat, Turizmus Zrt.
- Működés nehézségei ?!

Elérhetőségeink

- Központi iroda:
1055 Budapest, Szt. István körút 1.
- Telefon: +36 1 312 2287, +36 1 472 1161
- Fax: +36 1 472 1162
- E-mail: fehergyuru@t-online.hu
- Honlap: www.fehergyuru.eu

A civil áldozatvédelem Svájcban

Dieter Winet, Weisser Ring Zürich

- Témák áttekintése
- Az áldozatvédelem jogi háttere Svájcban
- A svájci Weisser Ring történelme
- Tevékenység az elmúlt években - példákkal
- Jelenlegi fő tevékenységek
- Projektek
- Támogatók, szponzorok
- Kapcsolatok cégek felé
- Kapcsolatok az együttműködő szervezetekkel, más civil szervezetekkel, és kormányhivatalokkal

Az áldozatvédelem jogi háttere Svájcban

Áldozatvédelem Svájcban

- A cél, hogy az áldozatnak krízishelyzetben tanácsot adjunk, pszichoszociálisan és jogilag is, hogy a kialakult helyzettel meg tudjon birkózni, miután a bűncselekmény áldozatává vált.
- 1993-ban az áldozatvédelem jogi hátteret kap: 2163 eset, 1998: 11165 eset, 2008 28752 eset.
- Három esetben szoktak konzultációért fordulni hozzánk: fizikai bántalmazás, emberrablás, gyilkosság, gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális sértettség.
- A teljes svájci lakosság 7.8 millió, ami azt jelenti, hogy minden 270. svájci segítségért fordult hozzánk - néhány szó a bevándorlásról.

Fogalmak, feltételek

- Áldozat: Aki bármilyen bűnügyi cselekmény elszenvedője lett, kihatva ezzel fizikális, szexuális, pszichológiai sértettségére.
- Rokon: az áldozat házastársa, gyermeke, élettársa.
- A bűncselekményt svájci fennhatósági területen kövessék el.
- Tolvajlás, félrevezetés esetén nem nyújtanak segítséget.

Milyen segítséget nyújtunk?

- Szaktanácsadás, konzultáció, anyagi segély, különleges esetekben jogi segítségnyújtás - egyes bűncselekmények áldozataira specializálódott áldozatvédő szervezetekhez átirányítás. Azonnali segítségnyújtás, hosszú távú támogatás.

A szaktanácsadás kérdései

- Lesz-e bűnügyi vádemelés?
- Milyen vádak lesznek, azokkal lehet-e a biztosítótársaságokhoz fordulni?
- Van értelme kártérítést követelni?
- Tanácsos pszichoterápiás segítség igénybe vétele? Ki állja ennek költségeit?
- Jogi segítségnyújtásra van-e igény, lehetőség? Ki fedezi ennek a költségeit?
- A segítségnyújtás formái:
 - orvosi,
 - pszichológiai,
 - szociális,
 - anyagi,
 - jogi.

Mennyibe kerül a szaktanácsadás az áldozatnak?

- A konzultáció és az ügyvéd által nyújtott jogi segítségnyújtás ingyenes, egy intézményi keretek között működő áldozatsegítő ügynökség közreműködésének köszönhetően. Nem ingyenes, amennyiben az áldozat jövedelme meghalad bizonyos szintet.
- Kárenyhítés: a bűncselekmény áldozatát ért sérelmek – anyagi, erkölcsi, pszichológiai – enyhítése, munkaképesség-csökkenés, vagy tartós annak elvesztése esetén is.
- Milyen időbeli korlátokat fogadunk el?
- Normál esetben az áldozattá válástól számított öt éven belül lehet jelentkezni kárenyhítésre – vagy amíg az áldozat be nem töltötte a 25. életévét, ha a bűncselekmény idejében még gyermekkorú volt.

- Különleges esetnek minősül, ha gyermek lett emberkereskedelem áldozata, vagy családon belüli erőszaktól szenved.
- Van áldozatsegítés külföldön történt bűncselekmény áldozatai számára is?
- Tanácsadás mindenképpen, de csak abban az esetben, ha az áldozat a bűncselekmény idején Svájcban bejelentett lakcímmel rendelkezett.

Mi a rendőrség szerepe?

- Az első meghallgatás során a rendőrség tájékoztatja az áldozatot az áldozatvédő szolgálatról, míg a szolgálatnak eljuttatja az áldozat nevét, címét – ha az áldozat hozzájárul ehhez.

Milyen jogai vannak az áldozatnak a bűnügyi eljárás során?

- Számos joga van az áldozatnak, amelyről az állami intézmények tájékoztatást nyújtanak a bíróság eset minden lépésénél.
Példák: Az áldozat kérhet egy olyan vizsgálót, akiben megbízik – vagy szexuális bűncselekmények esetén kérheti azonos nemű vizsgáló kijelölését. Szexuális bűncselekmények áldozatává vált gyermekeket az ügyvel kapcsolatban kettőnél többször nem szabad meghallgatni.

Civil áldozatvédelem Svájcban

- Évi 450 megkeresés
- Csak civil szervezet
- A női ügyfelek 98 %-a családon belüli erőszak áldozata
- Az esetek 45 %-a szexuális bűncselekmény
- Az esetek 30 %-as fizikai bántalmazásból fakadó bűncselekmény
- Évi 30 000 CHF költségvetés (7 millió forint)

Alapfeladatok és fejlesztések az Áldozatsegítő Szolgálat munkájában

Dr. Cseh Georgina főosztályvezető, KIMIH

Áldozatok a büntetőjogban

- az állam fokozatosan átvette bűnüldözés és a büntető igazságszolgáltatás feladatát → az áldozat perifériára szorult
- jogfejlődés iránya → elkövetők jogainak biztosítása
- 20. század végétől → megjelentek az áldozatok jogai is megjelentek a „büntetés mindenhatósága” helyett megjelentek a resztoratív szemléletek
- 21. század → az áldozati szempontok hangsúlyosabb megjelenése és a resztoratív szemléletek fősodorba kerülése (?)

Kik azok az „áldozatok”?

- **Büntetőeljárás célja:** a bűnösség, illetve annak megállapítása, hogy az eljárás alá vont személy követett-e el bűncselekményt; ha igen, vele szemben büntetés kiszabása.
- **Hol jelenik meg az áldozat?**
 - általános sértett (tanú), magánvádló, pótmagánvádló, magánfél,
 - évente kb. 260.000 bűncselekményt követnek el természetes személyek sérelmére (ENYÜBS 2011), ezen felül szabálysértések.

Az áldozat fogalma az Ást. szerint

- a bűncselekmény vagy tulajdon elleni szabálysértés **természetes személy sértettje**
- az a **természetes személy, aki a bűncselekmény** vagy tulajdon elleni szabálysértés **közvetlen következményeként sérelmet szenvedett el** (testi vagy lelki sérülést, érzelmi megrázkódtatást, vagyoni kárt)
- **személyi hatály**: magyar állampolgárok és külföldi természetes személyek (EU, EU-ban jogszerűen tartózkodó, Magyarországon jogszerűen tartózkodó hontalan, emberkereskedelem áldozata, nemzetközi megállapodás/viszonosság)
- formailag tényállásszerű, materiálisan jogellenes, de nem büntethető cselekmények esetén is
- **a büntetőeljárás terheltje** (szabálysértési eljárás alá vont személy) **nem** tartozik az Ást. szerinti áldozatfogalomba

Az áldozatok igényei

- információ
- jogi támogatás
- gyakorlati segítségnyújtás
- anyagi támogatás
- alapszintű szükségletek biztosítása
- érzelmi támogatás

Főleg az elszenvedett bűncselekménytől függ, de minden típusú áldozatban közös vágy: *legyen valaki, akinek elmondhatják az érzéseiket és meghallgatja őket.*

Áldozatsegítés Magyarországon

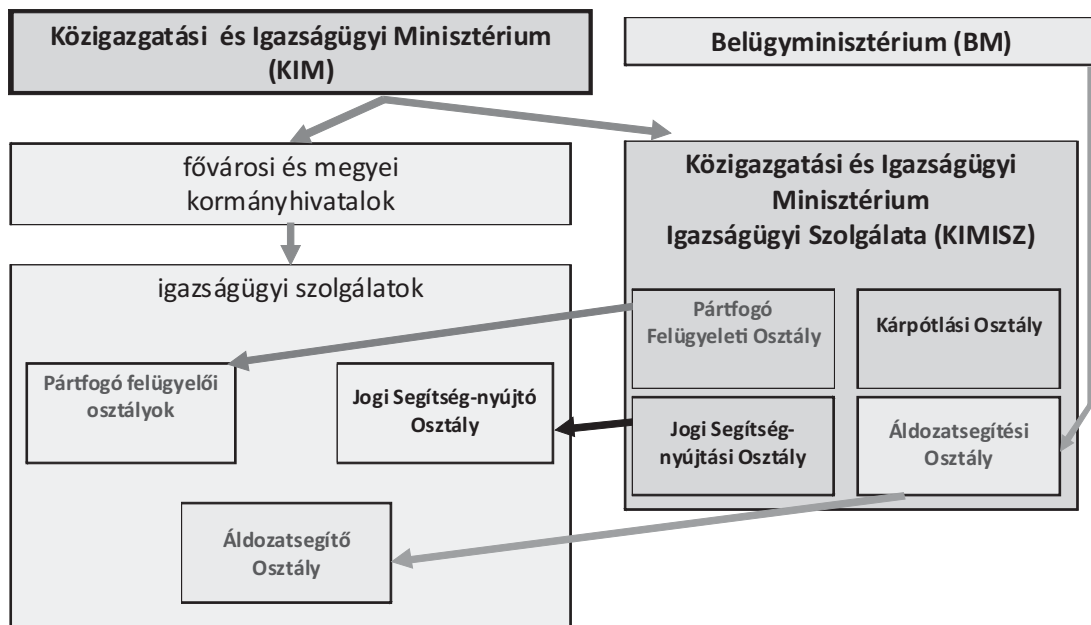
- 2006 előtt
 - civil szféra dominanciája
 - Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület (1989-)
 - Belügyminisztérium és a rendőrség (1998-tól)
 - Országos Büntmegelőzési Bizottság pályázatai
- 2006 óta
 - állami szerepvállalás erősödése (2005. évi CXXXV. tv. – Ást.)
 - Igazságügyi Hivatal Áldozatsegítő Szolgálat (2006-2010)
 - KIMISZ (aug. 16-tól KIH) és kormányhivatalok, mint áldozatsegítő szolgálatok (2011-)

Jogszabályi keretek

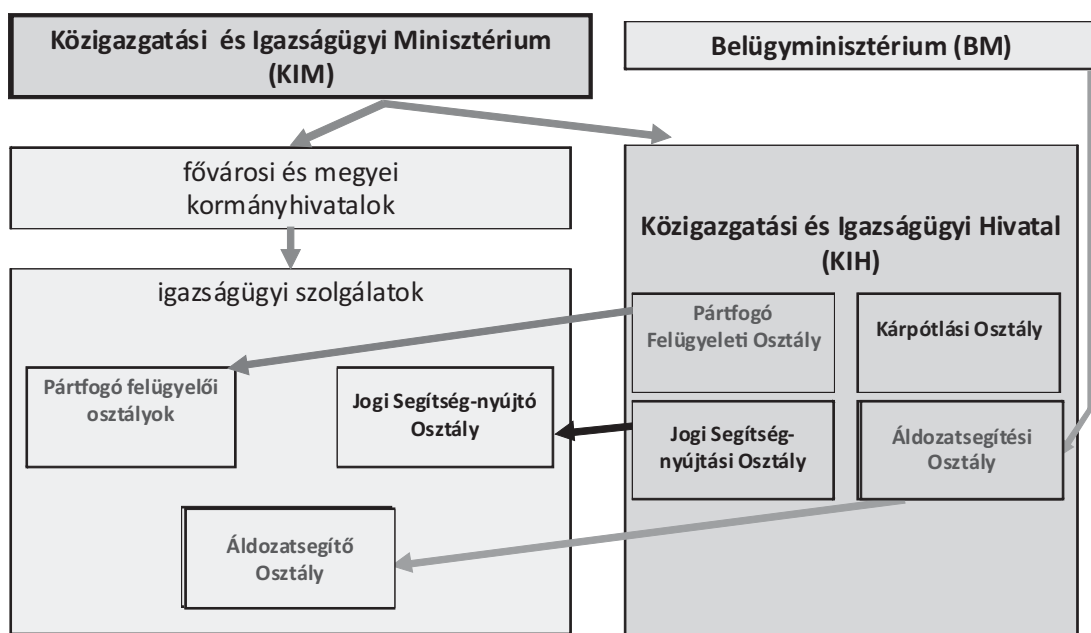
- Tanács **2001/220/IB kerethatározata** a büntetőeljárásban a sértett jogállásáról
- Tanács **2004/80/EK irányelve** a bűncselekmények áldozatainak kompenzációjáról

- **2005. évi CXXXV. törvény** a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről (Ást.)
- az Európai Parlament és a Tanács **2011/36/EU irányelve** (2011. április 5.) az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról
- az Európai Parlament és a Tanács **2012/.../EU irányelve** a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról

Az áldozatsegítő szolgálat szervezeti ábrája 2012. augusztus 15-ig

Az áldozatsegítő szolgálat szervezeti ábrája 2012. augusztus 16-tól

Feladatmegoszlás a területi szervek és a KIH között

- **megyei (fővárosi) áldozatsegítő szolgálatok**
 - elsőfokú ügyintézés
 - hatósági (azonnali pénzügyi segély, hatósági bizonyítványok)
 - nem hatósági (érdekérvényesítés elősegítése)
 - támogató hatósági feladatok
 - készpénzes kifizetések
 - ismeretterjesztés, tájékoztatás
- **KIH**
 - hatósági ügyintézés
 - elsőfok (méltányosság)
 - másodfok (aps-nél nincs)
 - felügyeleti jogkör
 - céllelőirányzat kezelése, átutalásos / postai kifizetések
 - módszertani munka
 - képzések, továbbképzések
 - egységes informatikai rendszer
 - statisztikai kimutatások
 - belföldi és nemzetközi kapcsolatok

KIH Áldozatsegítési Osztály hatósági ügyei

- fellebbezések elbírálása
- méltányossági kérelmek elbírálása
- felügyeleti eljárások
- kizárás, más hatóság kijelölése
- bírósági felülvizsgálat
- panaszok kivizsgálása
- jelzőrendszeri feladatok ellátása

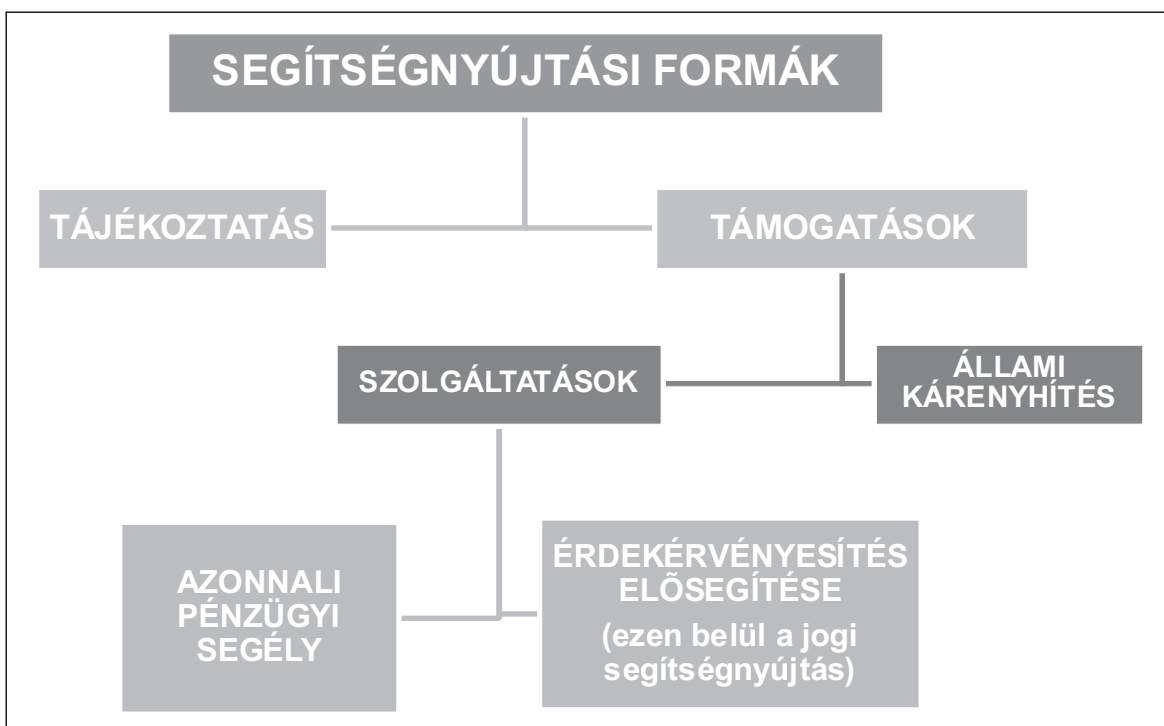
Az áldozatsegítési céllelőirányzat kezelése

- készpénzes kifizetés → helyben (csak azonnali pénzügyi segélynél)
- postai / banki átutalásos kifizetés → határozatot megküldik a KIH-be → az Áldozatsegítési Osztály szakmai teljesítésigazolással látja el (ha nem megfelelő: kijavítás, módosítás, felügyeleti eljárás) → pénzügyi szakterületnek továbbítja → intézkedik az utalás iránt (BM számviteli politika szabályozza)
- felülről nyitott előirányzat
 - 2011-ben 139,3 mFt került kifizetésre
 - 2012-ben 100 mFt került betervezésre (év közben igényelni kell a feltöltését)

KIH módszertani tevékenysége

- módszertani állásfoglalások
- napi ügyintézés támogatása
- jogszabály-módosítások véleményezése, előkészítése
 - Ást. 2012. áprilisi módosítása (23 módosítás a százból most történt)
 - THB irányelv implementálására való felkészülés
 - áldozatsegítési irányelv
- pályázatok szakmai előkészítése, illetve szakmai felügyelete
- aktív részvétel szakmai fórumokon
 - állandó jelleggel (THB munkacsoport)
 - eseti jelleggel (konferenciák, workshopok, munkaülések)
- ellenőrzések (átfogó ill. folyamatos)

Áldozatoknak nyújtott támogatások rendszere

Az áldozatok igényei és az Ást.

• információ	→ tájékoztatás ?
• jogi támogatás	→ jogi segítségnyújtás ☺
• gyakorlati segítségnyújtás	→ érdekérvényesítés elősegítése ?
• anyagi támogatás	→ állami kárenyhítés, azonnali pénzügyi segély ☺
• alapszintű szükségletek biztosítása	→ azonnali pénzügyi segély, érdekérvényesítés elősegítése ☺
• érzelmi támogatás	→ ?

EU elvárások (példálózva)

- áldozatsegítési irányelv
 - érzelmi és pszichológiai támogatás (9. cikk)
 - áldozatok védelme a nyomozás során (20. cikk)
 - egyéni értékelés és ennek megfelelő specifikus védelem (22-23. cikk) – gyermekek!
- emberkereskedelmi irányelv
 - támogatás a büntetőeljárás előtt, alatt és után
 - azonosítási mechanizmus
 - különleges szükségletek figyelembe vétele

Az elvárásoknak való megfeleltetés: fejlesztések, programok

- TETT program a tettesekért és áldozatokért (TÁMOP 5.6.2.)
- TÁMOP 5.6.1.C - megyei pályázatok, cél a multidiszciplináris összefogás az áldozatok helyzetének javítása érdekében
- gyermekmeghallgató szobák a rendőrségeken
- ISEC pályázat - családon belüli erőszak gyermek-áldozatainak segítése, európai jó gyakorlatok
- jogszabály-módosítások (emberkereskedelem)

Fejlesztések 1.

- diszpécsterszolgálat
 - díjmentes
 - 0-24 óráig hívható
 - országosan
 - megfelelő tájékoztatás, tanácsadás biztosítása az áldozatoknak
 - önkéntes küldésének lehetősége 9 megyében

Fejlesztések 2.

- önkéntes hálózat
 - 9 megyében
 - rugalmas elérhetőség
 - információ, segítségnyújtás feljelentés megtételéhez, kérelem kitöltéséhez, érzelmi támogatás (tájékoztatás keretében)
 - érzelmi támogatás, segítség a sérelem rendezéséhez, a különféle ellátások, szolgáltatások igénybevételéhez, az azokkal kapcsolatos panaszjog érvényesítéséhez (érdekérvényesítés elősegítése szolgáltatás keretében)

Fejlesztések 3.

- pszichológusi segítségnyújtás
 - bűncselekményt követően természetes emberi reakció a trauma
 - feldolgozása sokszor nem könnyű az áldozat számára

- esetenként szakember segítségével hatékonyabb, vagy eleve csak így lehetséges a megküzdés
- közvetlen rendelkezésre állás az áldozatsegítő szolgálatnál
 - Nógrád és Hajdú-Bihar megyében főmunkaidőben
 - Borsod-Abaúj-Zemplén és Heves megyében eseti jelleggel
 - TÁMOP 5.6.1.C pályázatokon nyertes megyékben

Az eddigi fejlesztések eredményei

- információ → diszpécsterszolgálat
- érzelmi támogatás → pszichológiai segítségnyújtás, önkéntes hálózat
- gyakorlati segítségnyújtás → önkéntes hálózat

Ezek csak „belső” fejlesztések – a hatékony előrelépéshez multidiszciplináris együttműködés szükséges.

Megoldásra váró problémák

- érzelmi támogatás
 - hatékony érdekérvényesítés
 - ügyfélelérés hatékonysága
 - segítségnyújtás hatékonysága
 - *rendőrségi állomány érzékenyítése*
- { pszichológusok, szociális munkások
bevonása szükséges

→ új megoldások kellene (pl. adattovábbítás?)

→ a társszakmák együttműködését fokozni kell

→ paradigmaváltás nélkül nem lehetséges!

A Belügyminisztérium tervei a bűnmegelőzésről és az áldozatvédelemről, a civil szervezetekkel való együttműködésről

Dr. Magyariné dr. Nagy Edit helyettes államtitkár

Az Európai Unió napjainkra már jóval több, mint gazdasági, gazdaságpolitikai együttműködés. A rendvédelem, az áldozatsegítés és az igazságszolgáltatás területén is egyre szorosabb kapcsolat alakult ki a tagállamok között.

Noha a bűnmegelőzés teljesítménye nem mérhető számokban, nem tudjuk egzakt módon meghatározni, hogy hány fiatal tarthat vissza a család, az iskola, esetleg a rendőrség bűnmegelőzési szakembere attól, hogy bűncselekményt kövessen el, csavarogjon, rossz társaságba keveredjen, vagy a kábítószereket kipróbálja és fogyasztóvá váljon. A Nemzeti Együttműködés Kormányja és a Belügyminisztérium mégis úgy gondolja, hogy a bűnmegelőzés az állam egyik legfontosabb és legalapvetőbb feladata és értéke. A Kormány ezért fogalmazta meg programjában, az erős szolgáltató és nem uralkodó rendőrség koncepcióját. A szolgáltató rendőrségnek pedig az egyik legfontosabb feladata a bűnmegelőzés.

A bűnmegelőzés természetesen nem kizárólag a rendőrség feladata, mindenkinek tenni kell érte, az egyes embereknek, a családoknak, a civil szervezeteknek, az iskoláknak, és persze az állami szerveknek is. Ahogy azt belügyminiszter úr megfogalmazta „*a közbiztonság olyan, mint a levegő, ha nincs, kell, ha van, nem vesszük észre*”.

A Kormány által képviselt és érvényre juttatott kriminálpolitika céljai világosak: a közbiztonság megerősítése, a bűnözés mennyiségi csökkentése, védelem biztosítása mindenki számára, az állampolgárok biztonságérzetének javítása. Ez a hozzáállás három pilléren alapuló cselekvést igényel. Egyrészt szigorú, de igazságos törvények alkotását és azok következetes gyakorlati alkalmazását. Ezt kiegészíti a szituációs eszközökre és a bűnözést reprodukáló folyamatokra, valamint a bűnokokra hatást gyakorló beavatkozási intézkedésekre alapozott komplex bűnmegelőzési politika kidolgozása és annak konzisztens végrehajtása. Végül kiemelt figyelmet kell fordítani az egyes települések lakosságának, a nemzetiségi és etnikai kisebbségek, a társadalom meghatározott csoportjai, és természetesen a családok és az egyes polgárok életminőségének, biztonságérzetének javítására. Ennek érdekében sor került a Büntető törvénykönyv és a Szabálysértési törvény átdolgozására, gyermekmeghallgató szobákat alakítottunk ki országszerte, és készül a családon belüli erőszakot büntető tényállás is.

A bűncselekmények elkövetőinek üldözése és felelősségre vonása éppúgy az állam feladata, mint a bűnüldözés hatékonyságának, eredményességnek és időszerűségének a javítása, valamint egyes áldozatsegítési feladatok ellátása vagy éppenséggel a bűnelkövetők reintegrációja. Az állam e feladatai teljesítésével hozzájárul ahhoz, hogy jelentősen javuljon a bűncselekményekkel okozott károk megtérülési esélye, és csökkenjen a bűnözés ösztársadalmi költsége.

A közbiztonság helyreállítása, megőrzése, továbbá a lakosság biztonságérzetének fokozása szempontjából vitathatatlanul a legfontosabb szerepe a bűnmegelőzésnek van. A társadalom számára lényegesen hasznosabb megelőzni a bűncselekményt, illetve az elkövetővé vagy az áldozattá válást, mint mozgásba hozni a bűnüldözés és a büntető igazságszolgáltatás igencsak költséges rendszereit annak érdekében, hogy felderítsék az elkövetett cselekményt és megbüntessék az elkövetőt. Amikor tehát biztonságról beszélünk, nem hagyható figyelmen kívül a polgárok egyéni felelősségvállalásának és a családok összetartó szerepének, a gyermekek polgári értékekre nevelésének az erősítése. A bűnmegelőzés, az ifjúság nevelése, a családok, a helyi közösségek erősítése a polgári társadalom egyik legfontosabb célkitűzése kell legyen.

Az Európai Unió Tanácsa 2001. május 28-án hozott döntése értelmében a bűnmegelőzés minden olyan intézkedés és beavatkozás, amelynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése, az állampolgárok biztonságérzetének minőségi javítása, történjek az a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést előidéző okok hatásának mérséklésével, vagy az áldozattá válás megelőzésével.

Az Egyesült Nemzetek Szervezete és az Európa Tanács jogfejlesztő tevékenységének középpontjába az elmúlt években a gyermekkorú áldozatok és a tanúk jogai, a nők elleni erőszakkal szembeni fellépés, az áldozatok segítése, a terrorizmus áldozatai és a börtönügy témakörei kerültek.

A Kormányprogram szerint „egy közösség csak úgy épülhet újjá, úgy emelkedhet fel, ha érvényre jut benne a társadalommá szerveződés alapvető értelme és célja: az együttműködés. Ez az előttünk álló változások útjelzője. Olyan közbiztonsági politika és bűnmegelőzés kell, amely ezeket a közös értékeket építi, fejleszti, és igyekszik mindenki számára elérhetővé tenni.”

A bűnmegelőzési politika

A kormány gyökeresen megváltoztatta a kriminálpolitika hangsúlyait, amikor meghirdette a közbiztonság helyreállítását és a közrend megszilárdítását. Ennek érdekében a büntetőjog szabályainak szigorítását valósította meg, továbbá a büntetőeljárás kódexen több lépcsőben, rendszerszemléletben olyan jelentős módosításokat hajtott végre, amelyekről alappal várható az eljárások időszerűségének a javulása és a hatékonyság növelése.

Rendészeti bűnmegelőzés

A társadalmi bűnmegelőzésben kiemelkedő szerepet tölt be a rendőrség. A rendőrség alapfeladatai ellátása révén hiteles, pontos képet alakít ki a bűnözés mint társadalmi jelenség mennyiségi és minőségi jellemzőiről, összetételéről, alakulásáról, morfológiai sajátosságairól. A rendőrség bűnmegelőzési szervei folyamatosan értékelik a lakosságot leginkább érintő bűncselekmények, szabálysértések alakulását, különös tekintettel valamely bűncselekmény elkövetési gyakoriságának ugrásszerű növekedésére vagy csökkenésére, illetve a sorozatos elkövetésére.

A rendőrség az összegyűjtött információkat feldolgozza, ismeretanyaggá alakítja és a társadalom egyes célcsoportjai számára adja át a bűncselekmények megelőzése érdekében. A bűnügyi statisztikai adatokon, valamint a rendőrség és a rendészeti bűnmegelőzés által szolgáltatott információkon alapul a bűnmegelőzési trendek, koncepciók megfogalmazása és a rövid távú cselekvési tervek összeállítása is. A rendőrségnek fontos szerepe van a bűnügyi operatív helyzetértékelés elkészítésében is.

A rendészeti bűnmegelőzés az állami és önkormányzati szervekkel, társadalmi szervezetekkel és a lakossággal együttműködve végzett olyan rendőri tevékenység, amely

- a bűncselekmények számának csökkentését,
- az áldozattá válás megelőzését és
- a lakosság szubjektív biztonságérzetének javítását célozza.

A rendőrség állománya, azon belül főképpen a bűnmegelőzési szakterület dolgozói, OVI-ZSARU, DADA és ELLEN-SZER oktatók, iskola rendőrök, stb. alkotják a rendészeti bűnmegelőzési tevékenység szervezetének a vázát.

A rendőrség fő bűnmegelőzési feladatai:

- a települések közbiztonságának kialakítása és védelme érdekében a feladatok végrehajtásában érintett önkormányzatok, közigazgatási és társadalmi szervezetek, gazdasági társaságok, civil szervezetek együttműködésének koordinációja;
- a bűnügyi helyzet állandó figyelemmel kísérése, értékelése és a hatékony beavatkozások kidolgozása, végrehajtása;
- a bűnmegelőzés iskolai oktatásának a fejlesztése, az oktatók képzése és továbbképzése;
- az áldozatok segítségének és védelmének, az ezen a területen megjelenő új módszereknek a folyamatos elemzése, és megfelelő válaszreakciók kialakítása és végrehajtása.

Társadalmi bűnmegelőzés

A társadalmi bűnmegelőzés mindenekelőtt az állampolgárokat és közösségeiket közvetlenül sértő vagy veszélyeztető, ún. hagyományos bűncselekmények csökkentésére irányul, növeli a bizalmat, ösztönzi a közös fellépést, ezáltal alkalmas eszköz a bűnözéstől való félelem mérséklésére, az állampolgárok biztonságérzetének növelésére.

Idetartozik a helyi önkormányzatok, a társadalmi és civil szervezetek, gazdasági társaságok bűnmegelőzési tevékenysége is.

A társadalmi bűnmegelőzés központi kategóriája a közbiztonság. A közbiztonság a társadalom életminőségének a része, olyan kollektív, értékkel bíró termék, amelynek kialakításában és megőrzésében a társadalom minden tagjának megvan a maga felelőssége. A társadalmi bűnmegelőzés alapelve a társadalom hagyományos közösségeiben meglévő szolidaritás támogatása, az alulról induló, összefogáson alapuló kezdeményezések felkarolása. A közösségi bűnmegelőzés szakmai törekvései közé tartozik a társadalmi befogadás és a tolerancia erősítése, az előítéletek elleni fellépés és a diszkrimináció minden formája elleni következetes küzdelem.

A civil szervezetek bűnmegelőzési tevékenysége

Meg kell jeleníteni a bűnözés csökkentését és az áldozattá válás elkerülését befolyásoló lehetőségeket és módszereket a társadalom- és gazdaságpolitikai intézkedésekben. Az együttműködés a Kormány, a minisztériumok, a hatóságok, a tudomány képviselői, a közösségi és a civil szervezetek, az üzleti szektor, az egyházak és a magánemberek közötti folyamatos kapcsolatban valósul meg. A tapasztalatok szerint azok a bűnmegelőzési kezdeményezések hatékonyak, amelyeknél horizontálisan (szakmaközi együttműködésben) és vertikálisan (a központi és a helyi szerveződésekben) valósul meg az együttműködés. A partneri kapcsolatokban hasznosítani kell a folyamatosan aktualizált ismereteket, a hazai és a külföldi tapasztalatokat.

A korszerű bűnmegelőzési politika a társadalom önvédelmi képességeit fokozó, államilag vezérelt illetve támogatott szakmai és civil mozgalom. Olyan célkitűzések összessége, amelyekkel mérsékelni lehet a bűncselekményeket előidéző okok hatását, csökkenteni lehet a sértetté válás veszélyét, növelni az egész közösség biztonságát, ezáltal javítani az élet minőségét és egyben az emberi jogok érvényesülését.

Meg kell találni a regionális, a kistérségi és a települési bűnözés kihívásaira a helyben hatékony megoldásokat. A társadalmat differenciált módon ösztönző és mozgósító bűnmegelőzés eredményes megvalósítása érdekében a Kormánynak, a helyi önkormányzatoknak, a központi és helyi hatóságoknak és intézményeknek folyamatosan együtt kell működniük a civil szervezetekkel, az egyházakkal, az üzleti és gazdasági élet szereplőivel és az állampolgárok kisközosségeivel. A társadalmi bűnmegelőzés rendszerének nyitottnak és befogadónak kell lennie a tudományos, a szakmai és a civil kezdeményezésekre.

A civil szervezetek a társadalmi kohézió fontos építőkövei. Kezdeményezéseik, programjaik, tevékenységük nélkül a bűnmegelőzési munka nem teljes körű.

Az áldozattá válás megelőzése és az áldozatsegítés

Az állam egyik kiemelt feladata a bűnözés okozta káros hatások csökkentése és a bűncselekményeket elszenvedő személyek társadalmi, erkölcsi és anyagi sérelmeinek enyhítése. A bűncselekmények széles értelemben vett következményeinek feldolgozása az állami kriminálpolitika része.

A bűnmegelőzés keretében az ismétlődő viktimizáció megelőzésére és kezelésére történő fokozott odafigyelésnek több előnye is van. Szinte automatikusan ráirányul a figyelem a bűnügyileg fertőzött helyekre és azokra a személyekre, akiket a jövőbeni viktimizáció fokozottabban fenyeget. Ezért különösen fontosak az áldozatnak nyújtandó segítség formái. A további viktimizáció elkerülését szolgáló megoldások is az áldozatsegítés lényeges részét képezik.

A bűnmegelőzés egyik legfontosabb területe az áldozattá válás megelőzése. Fontos, hogy a polgárok az őket fenyegető reális veszélyektől féljenek, ezekre készüljenek fel, ne pedig – főképpen a média által közvetített – irreális katasztrófák, támadások, elkövetési módok zaklassák fel őket, rombolva a szubjektív biztonságérzetüket.

Az áldozattá válást megelőző sikeres politikához szükség van arra, hogy feltérképezzük a magyarországi bűnözési helyzetet, annak jellemzőit, és ezek alapján kijelöljük azokat a területeket és irányokat, amelyek mentén ki kell dolgozni és cselekvési tervben meg kell határozni az elvégzendő feladatokat.

Gondoskodni kell arról, hogy a bűnelkövetés okainak, körülményeinek feltárásával, az ebből származó információk terjesztésével, szakmai feldolgozásával az áldozattá válás konkrét kockázatáról az állampolgárok célzott tájékoztatást kapjanak. Ehhez szakmai standardok, információhordozó eszközök kidolgozása és adaptálása szükséges.

Fontos a bűnmegelőzéshez kapcsolódó jogi és gyakorlati ismeretek beépítése a közoktatásba, felsőoktatásba, felnőttképzésbe – a szükséges tananyagfejlesztéssel kiegészítve –, azok integrálása a pedagógusképzés és továbbképzés rendszerébe.

Bár a kormányzati feladatmegosztás megváltozott, és az áldozatsegítés szakmai irányítását a jövőben a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium látja el, ez azonban korántsem jelenti azt, hogy a BM-nek a jövőben ne lennének az áldozatpolitikát érintő feladatai, hiszen az áldozattá válás megelőzésével, illetve az emberkereskedelemmel kapcsolatos feladatokat továbbra is a BM felügyelt szervei látják el: kiemelt szerepe van a rendőrségnek az áldozattá válás megelőzésében, a BÁH-nak pedig az emberkereskedelem áldozataival kapcsolatban.

Prostitúcióra kényszerítés, emberkereskedelem

*Dr. Fehér Lenke Csc tudományos tanácsadó,
MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont*

Nemzetközi jog történeti fejlődése – THB

1. Rabszolgaság elleni dokumentumok.
 2. Határon átvélő prostitúció kizsákmányolása, emberker. elleni dok.
 3. Munkajogi dok.
 4. Általános emberi jogi dok.
 5. Más egyezmények, dokumentumok.
 6. Regionális emberi jogi dokumentumok.
- (Cheriff Bassiouni)

Brüsszeli Deklaráció THB megelőzéséről ...2002.

Az emberkereskedelem *súlyosan sérti az áldozatoknak a nemzetközi jog által, továbbá „Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről”* szóló európai egyezményben előírt *emberi jogait*.

Európai Unió Alapjogi Chartája 5. cikke

- (1) Senkit sem lehet rabszolgaságban vagy szolgaságban tartani.
- (2) Senkit sem lehet kényszermunkára vagy kötelező munkára igénybe venni.
- (3) Tilos emberi lényekkel kereskedni.

EU 2002/629 KERETHAT.

„Az emberkereskedelem súlyosan sérti az alapvető emberi jogokat és az emberi méltóságot, és könyörtelen gyakorlathoz, így a kiszolgáltatott személyek elleni visszaéléshez, e személyek félrevezetéséhez, valamint erőszak, fenyegetés, adósszolgaság és kényszerítés alkalmazásához vezet.” (3.pont)

EU Irányelv 2011 (36)

„(1) Az emberkereskedelem súlyos, gyakran a szervezett bűnözés keretei közt elkövetett bűncselekmény, amely súlyosan sérti az alapvető jogokat, és amelyet az Európai Unió Alapjogi Chartája kifejezetten tilt. Az emberkereskedelem megelőzése és az ellene folytatott küzdelem az Unió és a tagállamok elsődleges célkitűzései közé tartozik.”

Európai Emberi Jogi Bíróság

(Rantsev kontra Cyprus és Oroszország)

„Kétség sem férhet hozzá, hogy az emberkereskedelem az áldozat emberi méltóságát és alapvető szabadságjogait veszélyezteti és összeegyeztethetetlen a demokratikus társadalommal és az Európai Emberi Jogi Egyezményben kifejtett értékekkel.”
ECHR (2010) No. 25965/04)

Az emberkereskedelem

- Emberi jogi probléma –a sértett
 - szabadsághoz,
 - méltósághoz és
 - önrendelkezéséhez való jogát sérti.
- Határokon átnyúló SZB problémája.
- Országhatáron belüli bűnözés problémája.

A THB fő okai

- a munkanélküliség,
- a szegénység,
- kilátástalan gazdasági környezet ,
- a nemek közötti egyenlőtlenség,
- egyes társadalmi és kulturális szokások.

Az emberkereskedelem viktimizációs folyamata

- Toborzás (megtévesztés, erőszak)
- Szállítás, elszállásolás
- Átadás, eladás, elcserélés
- Kényszer, erőszak,
- Kizsákmányolás

A kizsákmányolás formái:

- prostitúció,
- kényszermunka-és szolgáltatás,
- rabszolgaság v. hasonló gyak.,
- szolgaság,
- szervek eltávolítása.

Palermói Jegyzőkönyv 2000. (2006. évi CII. Tv) : az emberkereskedelem:

- személyek *toborzását, szállítását, eladását, elrejtését vagy átvételét jelenti*
- *fenyegetés, erőszak vagy a kényszer más formáinak alkalmazásával,*
- rablás, csalás, megtévesztés, hatalommal vagy a védekezésre képtelen állapottal való visszaélés,
- vagy anyagi ellenszolgáltatás vagy előnyök adásával vagy elfogadásával annak érdekében, hogy *kizsákmányolás céljából* elnyerjék egy olyan személy beleegyezését, aki más személy felett hatalommal rendelkezik.
- (A nemzetközi szervezett bűnözés elleni Egyezménynek az emberkereskedelem, különösen a nők és gyermekek kereskedelme megelőzéséről, visszaszorításáról és büntetéséről szóló Jegyzőkönyve kihirdetéséről.)

A kizsákmányolásnak magában kell foglalnia

- legalább a mások *prostituálásának* kizsákmányolását,
- vagy a szexuális kizsákmányolás más formáit,
- kényszermunkát vagy szolgáltatásokat, rabszolgatartást vagy
- a rabszolgatartáshoz hasonló gyakorlatot, mások leigázását,
- vagy emberi test szerveinek tiltott felhasználását.

Jegyzőkönyv célja:

- Prevenció (prevention)
- Bűnüldözés (prosecution)

- Áldozatvédelem (protection)
- Együttműködés (co-operation)

ET THB Elleni Egyezmény (2005.) hozzáadott értékei

- Emberi jogi, gender equality aspektusok
- Sértett védelme/segítése
- Határon belüli /azon átívelő formái, és
- Szervezett/nem szervezett formái elleni harc
- Kereslet elleni fellépés
- Az Egyezmény monitoring rendszerének létrehozása /GRETA min10, max. 15 tag

Kiemelt értékek

- Emberi jogok
- Gender-orientált szemlélet
- Áldozat-centrikus (áldozatvédelem)
- Kereslet elleni fellépés
- Monitorozás

Kereslet elleni fellépés eszközei

- Kutatások a legjobb gyakorlatok, módszerek és stratégiák kidolgozásához.
- Figyelemfelkeltés, a média, NGO-k felelőssége és szerepe a kereslet, mint a THB fő okának azonosításában.
- Információs kampányok a hatóságok, politika-formálók bevonásával.
- Megelőző intézkedések, oktatási programok.
(ET EK Elleni Egyezmény 2005. 6. cikk.)

EU kerethatározat 2002 (629)

- Emberkereskedelemmel kapcsolatos bűncselekmények a munkára kényszerítéssel vagy szexuális kizsákmányolással összefüggésben.
- (1) Minden tagállam meghozza a következő cselekmények büntetendőségét biztosító intézkedéseket:
 - személyek toborzása, szállítása, átadása, bűjtatása, későbbi befogadása, beleértve az adott személy feletti ellenőrzés felváltását vagy átengedését is, ha ezt:
 - a) kényszerrel, erőszakkal vagy fenyegetéssel valósítják meg, beleértve az erőszakos elhurcolást is, vagy
 - b) megtévesztéssel valósítják meg, vagy

- c) hatalommal vagy kiszolgáltatott helyzettel visszaélnék, úgy, hogy az adott személy, tényleges és elfogadható választási lehetőség hiányában, kénytelen alávetni magát az említett visszaélésnek, vagy
- d) ellenszolgáltatást vagy előnyt nyújtanak vagy fogadnak el azért, hogy megszerezzék egy másik személy felett ellenőrzést gyakorló személy beleegyezését
- az adott személy munkájának vagy szolgáltatásainak kizsákmányolása céljából, beleértve legalább a kikényszerített vagy kötelezővé tett munkát vagy szolgáltatásokat, a rabszolgaságot, illetve a rabszolgasághoz vagy szolgáláshoz hasonló helyzeteket is, vagy
- mások prostitúciójának kizsákmányolása vagy a szexuális kizsákmányolás egyéb formáinak céljából, beleértve a pornográfiát is.

EU 2011/36 Irányelve

- Holisztikus megközelítés (4p)
- Anyagi bü. jogi szab. közelítése a tagállamokban
- *Áldozat védelme* (korai azonosítás, jogi tanácsadás, NGO, shelter, orvos, tolmács, segítség Be. előtt/alatt/után)
- *Áldozat Be. jogai, büntetlensége, segítése*
- *Kül.-en kiszolgáltatott sértett* spec. kezelése
- Másodlagos viktimizáció megelőzése (szükségtelen ismételt tanúzás,elkövetővel vizuális kontaktus és magánéleti kérdések kerülése)
- A kereslet visszaszorítása (*kutatás, tájékoztatás, oktatás szerepe*), *THB áldozat szolgáltatás igénybevétel esetleges kriminalizálása*
- *„Az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról.”*

EU Irányelv 2011

- „(1) Az emberkereskedelem súlyos, gyakran a szervezett bűnözés keretei közt elkövetett bűncselekmény, amely súlyosan sérti az alapvető jogokat, és amelyet az Európai Unió Alapjogi Chartája kifejezetten tilt. Az emberkereskedelem megelőzése és az ellene folytatott küzdelem az Unió és a tagállamok elsődleges célkitűzései közé tartozik.”

Gender aspektus

- (3)..”elismeri az emberkereskedelem nemektől függő jellegét, továbbá azt, hogy a férfiakkal és a nőkkel különböző célokból kereskednek. Ezért adott esetben a segítő és a támogató intézkedéseknek is figyelemmel kell lenniük a nemek közötti különbségekre.”

THB formáinak aránya

- Szexuális kizsákmányolás : 76 %
- Munkaerő kizsákmányolás: 24%
(ebből : koldulásra kényszerítés 3%, házi kényszerszolgaság 1%)

(Forrás: ENSZ Kábítószer- és Bűnügyi Hivatalának (UNODC) 2010. évi jelentése)

Áldozatok neme

- 79%-a nő,
- 21% férfi.

Gyermekek

- „(8) A gyermekek kiszolgáltatottabbak, mint a felnőttek, és ezért nagyobb a veszélye annak, hogy az emberkereskedelem áldozataivá válnak. Ezen irányelv alkalmazása során elsősorban a gyermek legfőbb érdekeit kell figyelembe venni, az Európai Unió Alapjogi Chartájával és az ENSZ a gyermek jogairól szóló, 1989. évi egyezményével összhangban.”

Definíció

- *Személyek kizsákmányolás céljából való toborzása, szállítása, átadása, rejtegetése vagy fogadása – az adott személyek feletti ellenőrzés megváltoztatását vagy átadását is ideértve –*
- *fenyegetéssel, erőszakkal vagy egyéb kényszer alkalmazásával, emberrablással, csalással, megtévesztéssel, hatalommal vagy a kiszolgáltatott helyzettel való visszaélés révén, illetve anyagi ellenszolgáltatásnak vagy előnyöknek valamely személy felett ellenőrzést gyakorló személy beleegyezésének megszerzése érdekében történő nyújtásával vagy elfogadásával.”*

Civil szervezetek

- (6) A tagállamoknak ösztönözniük kell az emberkereskedelem áldozataival foglalkozó civil szervezeteket – köztük az e területen elismert és aktív nem kormányzati szervezeteket –, és szorosan együtt kell működniük velük a politikai döntéshozatal, a tudatosság növelését célzó kampányok, a kutató és oktató programok, a képzés, valamint az emberkereskedelem elleni intézkedések hatásainak ellenőrzése és értékelése terén.

EU

- Szimbolikus és tényleges jelentőségű :
 - Az emberkereskedelem elleni küzdelemmel foglalkozó, speciális web-oldal
<http://ec.europa.eu/anti-trafficking>
 - Az emberkereskedelem elleni küzdelem európai napja okt. 18. (2007.-től)

„Az emberkereskedelem felszámolására irányuló európai uniós stratégia (2012-2016)” prioritásai

- Áldozatok azonosítása, védelme és segítése
- Megelőzés elősegítése
- Elkövetők büntetőjogi felelősségre vonása
- THB elleni koordináció és kooperáció,
- Koherens szakpolitikák
- THB formáival kapcsolatos ismeretbővítés, a problémák hatékony kezelése.

Magyarország Alaptörvénye 2011

- „Senkit nem lehet kínzásnak, embertelen, megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni, valamint szolgaságban tartani. Tilos az emberkereskedelem.” (III. cikk (1))

Magyar Btk. 2012. évi C.tv.

- **192. § (1)** Aki mást
 - a) elad, megvásárol, elcserél, ellenszolgáltatásként átad vagy átvesz, illetve
 - b) az a) pontban meghatározott cselekmény megvalósítása érdekében szállít, elszállásol, elrejt vagy másnak megszerez, büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.
- (2) Aki mást kizsákmányolás céljából elad, megvásárol, elcserél, átad, átvesz, toboroz, szállít, elszállásol, elrejt vagy másnak megszerez, egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.)

Minősítő körülmények 1. (2-8 év)

- a) személyi szabadságától megfosztott személy sérelmére,
- b) erőszakkal vagy fenyegetéssel,
- c) megtévesztéssel,
- d) a sértett sanyargatásával,
- e) az elkövető nevelése, felügyelete, gondozása vagy gyógykezelése alatt álló személy sérelmére, illetve a sértettel kapcsolatban fennálló egyéb hatalmi vagy befolyási viszonytal visszaélve,
- f) emberi test tiltott felhasználása céljából,
- g) hivatalos személyként, e minőséget felhasználva,
- h) bűnszövetségben vagy
- i) üzletszerűen

Minősítő körülmények 2. (5-10 év)

- a) a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére követik el,
- b) a személyi szabadságától megfosztott személy sérelmére elkövetett, a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény a (3) bekezdés b)-i) pontjaiban foglaltak valamelyike szerint minősül, vagy
- c) a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény különösen súlyos hátrányt vagy életveszélyt okoz.

Minősítő körülmények 3. (5-15 év)

- a) a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére követik el,
- b) a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett, a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény a (3) bekezdés valamely pontja szerint is minősül,
- c) a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett, a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény különösen súlyos hátrányt vagy életveszélyt okoz, vagy
- d) a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt tizennyolcadik életévét be nem töltött személy sérelmére gyermekpornográfia céljából követik el.

Minősítő körülmények 4. (5-20 év)

- a) a tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett, a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény a (3) bekezdés valamely pontja szerint is minősül,
- b) a tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére elkövetett, a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény különösen súlyos hátrányt vagy életveszélyt okoz, vagy
- c) a (2) bekezdésben meghatározott bűncselekményt tizennegyedik életévét be nem töltött személy sérelmére gyermekpornográfia céljából követik el.

Összefüggések

A prostitúció utánpótlásának globalizált rendszere gyakran összefügg

- az emberkereskedelemmel,
- embercsempészettel és a
- szervezett bűnözés más formáival.

A prostitúció sokrétű társadalmi probléma

- erkölcsi/morális,
- gazdasági, szociális,
- gender-orientált,
- gyermek és ifjúságvédelmi,
- közegészségügyi,
- közrendvédelmi,
- jogi stb.

Jellemzői

- Világméretű, globalizált probléma,
- Nagyfokú mobilitás,
- Kereslet-orientált,
- Gender-és korszpecifikus,
- Jogi szabályozás/kontroll szerepe.

Törvényhozási célok, prioritások

- Jog és közrend védelme
- Erkölcsi normák védelme
- Gyermek- és fiatalkorúak védelme
- Szexuálisan terjedő betegségek megelőzése/közegészségügy védelme
- Prostitúált kizsákmányolás elleni védelme

Jogi szabályozás alapmodelljei

- Reglementációs (szabályozó)
- Abolicionista (szabályozást eltörlő)
- Prohibicionista (jelenséget tiltó)
- Legalizált/holland (teljesen legalizáló)
- Sajátos abolicionista/svéd (keresletet megcélzó, kliensi magatartást szankcionáló) modell.

A pr. szabályozási modelljei és az emberkereskedelem kapcsolata

- maga a szabályozási modell, illetve
- annak változatai, valamint
- gyakorlata, a tolerancia a döntő.

Emberkereskedelmet vonzó modell?

- a *reglementált* modell vonzza leginkább az emberkereskedelem piacát, forgalmát.
- Az *abolicionista* rendszerek közül, ahol
 - nagyobb a tolerancia,
 - kisebb a kontroll és
 - megtűrik a prostitúció zárt formáit.

A prostitúció szereplői és a jog

1. Prostituált- magatartása a középpontban
(prohib. modell – bünteti; reglementált – korlátozza; abolicionista-védi)
2. Kliens – anonim, marginalizált
Kivéve – svéd modell (stigmatizálja/bünteti)
3. Prostitutor – büntetendő (a prohib., abolicionista modellben, de:üzletember a legalizált modellben)

A prostituált védelme

Holland

Személyes biztonság,
Jogvédelem

Svéd

Nemek egyenlősége
Képzés, munkáltatás

Holland legalizált modell

2000. okt. 1. A bordélytilalom megszüntetése (bár előtte 50 évig gyakorlatilag nem hajtották végre)

Indokai :

1. a prostitúció kontrollja és szabályozása,
2. a nem önkéntes prostitúció elleni fellépés,
3. a kiskorúak védelme,
4. a prostituáltak helyzetének javítása,
5. a prostitúció és a periférikus kriminogén jelenségek elválasztása,
6. az illegális migráns prostitúció csökkentése.

Holland szabályozás elemei

- A prostitúció legalis(kiv.: kénysz. fenyegetés / fk.)
- engedélyezett foglalkozás,
- Szex-munka = más foglalkozásokkal,
- jogokkal és kötelezettségekkel jár,
- Szokásos üzleti szektorba transzformált.

Hollandiai formái:

1. Utcai (korlátozottan engedélyezett)
2. Bordélyházi/szex-klub,
 - a) önkormányzati engedélyhez kötött,
 - b) Idő,hely, reklám,más korlátozásokkal
 - c) Alkalmazott vagy egyéni vállalkozó,
 - d) Adót, TB-járulékot fizet,
 - e) Eü kontrollja ajánlott/nem kötelező.
3. Escort szolgáltatások,
4. Bárok, házak, masszázsszalonok.

Svéd modell

1999. jan. 1.: *a keresletet célozza meg,*

- *Kriminalizálja a szex-szolgáltatás igénybe vevőit (kliensek),*
- *programokkal segíti a prostituáltakat, (képzés, más munkalehetőség).*
- *Ideológia: a pr. emberi jogokat sért, ártalmakat, traumát, PTS-t okoz.*

Magyar jogi modellek, történeti perspektívában

- 1950 előtt reglementációs rendszer (regisztrálja/kontrollálja a prostituáltakat, bünteti az ún. titkos kéjelgést)
- 1950-től prohibicionista rendszer : tiltja és bünteti a prostitúció minden formáját,
- 1993-tól abolicionista,
- 1999.-től „korlátozottan abolicionista”

Magyar modell

Korlátozott abolicionista

- Törvényileg: tilalmi és türelmi zónák,
 - Eü. Kontroll
 - Egyéni vállalkozás
- Gyakorlat: tilalmi és nem tilalmi zónák
- Pr. infrastruktúrájának biztosítása bcs (bordélyház tilalma, pr. céljára bérbeadás bcs., stb.)

AB határozat

2011. (I. 14.) AB határozat A prostituáltak részére kiadandó orvosi igazolásról szóló 41/1999. (IX. 8.) EüM rendelet Melléklete nemzetközi szerződésbe ütközéséről

AB határozat 1/2011.

Megállapítja: a 41/1999. (IX. 8.)EüM rendelet Melléklete

- *nemzetközi szerződésbe ütközik*, (ENSZ Egyezmény: Az emberkereskedés és mások prostitúciója kihasználásának elnyomása tárgyában.) (1955.évi 34. tvr)
- *ezért azt megsemmisíti* (2011. dec.31.)

Prostitúció főbb formái Mo-on

- *Utcai prostitúció*,
- *magánlakásokban*, hirdetés alapján zajló prostitúció,
- *magánlakásban történő*, illetve az utcai prostitúció kombinálása,
- *Escort szolgáltatások*,
- ún. *erotikus masszázs* szalonok,
- *Vendéglátóhelyeken* , más, szórakoztató intézményekben zajló, erotikus szolg.-ok.

Internet szerepe jelentős

- a szexuális szolgáltatások/szolgáltatók *reklámozására*,
- a kliensek/szolgáltatók *elérésére*,
- *képek letöltésére*, más hirdetési formáknál történő felhasználás céljából,
- pornográf tartalmak *közvetítésére*.

A szabályozás és joggyakorlat kialakításának főbb elvei

- A szabályozás háttéréül szolgáló ideológia tisztázása
- A nemzetközi kötelezettségek figyelembe vétele (EU és más nemzetközi egyezmények)
- A hazai tradíciók/gyakorlat helyzete
- A gyermek-és ifjúságvédelem
- A nemek egyenjogúsága, esélyegyenlősége
- Az emberkereskedelem megelőzése
- Nemzetközi legjobb gyakorlatok figyelembe vétele.

Kereslet elleni fellépés

„A kínálat megszüntetése hosszú távon a kereslet ellen hat.”
(Svéd modell filozófiája)

Az egyházak szerepe az áldozatvédelemben

Bevezetés

Dr. Papp Tibor vagyok, görögkatolikus áldozópap, a Nyírpazonyi Egyházközség papja, a Szent Atanáz Hittudományi Főiskola tanára.

Görögkatolikus egyházmegyénk ebben az évben ünnepli megalapításának 100-dik évfordulóját, főiskolánk 1950 óta a papképzés helye, illetve néhány éve civil hallgatókat is képzünk egyházi szolgálatra.

Bemutakozásomat Szabolcs-Szatmár-Bereg megye rövid bemutatásával folytatom. Az ország legkeletibb megyéjeként nincs egyszerű helyzetben a megye, illetve az itt élő emberek. Régóta hazánk legszegényebb régiójaként vagyunk számon tartva, ami az életmódban és az életkörülményekben is megjelenik. Ennek egyik oka a munkanélküliség, ami környékünkön a legmagasabbak közé tartozik, ahogy azt a dián láthatjuk.

Az emberek közül sokan élnek segélyeken, a gyermekeket különösen is sújtja a szegénység.

Mindezek miatt a vagyon elleni bűncselekmények száma aránylag magas, 4500 volt az első negyedévben. Az áldozatok a nagy átlagnak megfelelően az idős, védtelen emberek közül kerülnek ki.

A megelőzés

A bűnözés jelen van a mindennapjainkban, érint és bánt valamilyen módon mindannyiunkat. Ha csak nyelvi szempontból vizsgálódunk, már akkor is feltűnik,

ezen bántó jelenség mögött egy teológiai fogalom áll: a bűn. Teológiai szempontból persze mégis mást jelent a bűn, hiszen az Isten iránti bizalmatlanságot jelzi, melyben az ember nem hiszi el, hogy Teremtője a neki legjobbat akarja, amikor parancsaival jó úton akarja tartani.

A bűnözést a közvélemény általában elítéli, a keresztény egyházak viszont inkább azt igyekeznek megfigyelni, hogy mi az oka annak, hogy valaki bűnbe esett, illetve mit lehetne tenni érte és másokért, hogy ne jussanak ilyen helyzetbe. Az alapvető hozzáállás tehát megfelel a krisztusi tanításnak, ő ugyanis a bűnt minden lehetséges módon és eszközzel elítélte, de a bűnös felé szeretettel fordult, a jobbik énjét szólította meg: „Menj, de többé ne vétkezzél!”

Az okok között előtérben van a családi szocializáció hiánya, a felnőttkori feszültségek nagy száma, az el nem ért életnívó hajszolása vagy a társadalmi elkeseredettség. Mindezek olyan jelenségek, melyekkel az egyházaknak, a krisztusi világnézetet vallóknak foglalkozniuk kell. Itt kell különbséget tenni a ránk váró teendők sorában a megelőzés és a segítségnyújtás között.

A megelőzés, ha jól értelmezem, tulajdonképpen azt jelenti, hogy minden tőlünk telhetőt meg kell tenni azért, hogy ne legyenek olyan emberek, akik bűncselekményeket követnének el, mert így kézenfekvő, hogy áldozatok sem lennének. Ebben döntő szerepe lenne mindenekelőtt a családoknak.

Társadalmunk és az egyház számára is fájó jelenség a családok krízise, hogy a család sok esetben elveszti azt a legalapvetőbb funkcióját, hogy szeretet, a bizalom megtapasztalásának helye legyen. Életünkben nagyon sok mindent megtanítanak nekünk: ahhoz, hogy hivatásunkat gyakorolhassuk, hosszú éveken keresztül tanulunk; ahhoz, hogy autót vezethessünk, heteket kell tanulni és gyakorolni – de az élet talán legfontosabb területére, a családi életre, a házasságra csak nagy szerencséivel készítene fel bárkit is. Nagyon sok függ a családtól, nagyon nem mindegy, hogy ki milyen körülmények között tölti életének nagy részét, vagy milyen körülmények között nevelkedik. Aki harmonikus, megértő, szerető családban nő fel, annak jó eséllyel nem lesznek áldozatai – talán messzire nyúlik, de ez a leghatékonyabb áldozatvédelem.

Kevés közösség vagy intézmény létezik ma Magyarországon, mely annyit tenne a családok megerősítéséért, mint az egyházak. Azzal, hogy maga az Isten Fia is egy családba született, különös méltóságot adott a családnak. Hitoktatásunkban, nevelési intézményeinkben ezért igyekszünk nagy hangsúlyt fektetni a házasságra és a családi életre való felkészítésre, mindezt úgy, hogy a modern pszichológia és pedagógia minden használható elemét beépítjük rendszerünkbe. ...

A fiatalokkal általában is igyekeznek az egyházak sokat foglalkozni, a prevencióban ennek is nagy jelentősége van. Ha értelmes időtöltési lehetőségeket mutatunk, akkor jó reménnyel várhatjuk, hogy fiataljaink nem akarnak majd bomlasztó közösségekhez tartozni. Ki kell itt emelni a Görögkatolikus Egyház kezdeményezéseit: filmklubot rendezünk, bálókra hívjuk az ifjúságot, nyáron 500 fős zárandoklatot szervezünk, fiataljaink fogyatékosokat táboroztatnak stb.

A vallásos közösségek normái a közösség tagját visszatartják a devianciától, ha a közösségek integrációs ereje elég erős, és nem túlságosan az, akkor komoly támaszt nyújt a bizonytalan ember számára, ahogy Durkheim óta ezt tudni lehet. Számos kutatás igazolja, hogy a vallásos hálók és a társadalmat jó irányba vivő, szolidáris emberek hálója szinte teljesen egybeesik: a vallásos emberek sokkal inkább hajlandóak magukat háttérbe szorítva másokon segíteni. Egy olyan világban, melyben ez szinte kuriózumnak számít, a jól megélt kereszténység komoly reményt ad.

Ha megtesszük, amit Urunk ránk bízott, hogy ti. a föld sójaként, tartóra helyezett gyertyaként kell jobbra tennünk ezt a világot (vö.: Mt 5,13-16), akkor ez az élet minden területére igaz, így az áldozatok védelmére is. A kereszténységben olyan többlet van, olyan életmentő plusz, ami nélkül az összemberi élet válik szegényebbé, sőt, embertelenné. Mi ez a többlet? Tisztább látás arról, hogy mi az értékes, mi a lényeg, és mi nem az. Tisztább perspektíva, hogy mire osszam be az egyetlen drága, visszafordíthatatlanul ketyegő életem. Nem azért vagyunk keresztények, hogy vallásosak legyünk, és szertartásokon vegyünk részt, a templom törzstagjai legyünk, és olyan kifejezéseket használjunk, amit senki sem ért. Azért vagyunk keresztények, hogy emberek legyünk: a kereszténységünkkel a hétköznapi életünket kell megszőzni, a mindennapi teendőinket kell megvilágítani, az élet útvesztőiben kell, hogy tájékozódásul szolgáljon. A kereszténység nem öncélú: a mindennapi életünkön kell meglátszani annak, hogy Krisztus-követők vagyunk: a munkavégzésen, a házasságon, a gyereknevelésen, a pénzkezelésen, a szórakozáson, a politizálásán stb. A kereszténység nem zárhatja magát ilyen gettó-egzisztenciába, nem lehet gögös és beképzelt, nem lehet életidegen vagy életellenes, nem lehet túl bonyolult és a keresztelkedni vágyókat elijesztő.

Az őskeresztény kor egyik fontos dokumentuma szerint: „Ami a testben a lélek, olyanok a keresztények a világban”. Mennyire mondhatja ma rólunk ezt a világ? ... „Aki első akar lenni közületek, az legyen mindenkinek a szolgája”- sok teendőnk van még. ...

A keresztény erkölcstan egyik fontos tanítása, hogy az ember gondolatai megelőzik és meghatározzák a tetteit. Ki hogyan gondolkodik, előbb-utóbb úgy is fog cselekedni. Mivel a cselekvésben valósítjuk meg magunkat, cselekvésben élünk együtt, a cselekvés nem történhet spontán, hanem előzetesen gondolkodni kell róla. Krisztus ezt így fogalmazta meg: „A szívből származnak a rossz gondolatok..” (Mt 15,19). Legfontosabb feladatunk ennek megfelelően a szív képzése, a gondolatok tisztaságáért fáradni. Ezt tesszük minden szertartásunkon, ezt hirdetjük minden prédikációban, erről tanítunk a hittanórákon.

Segítségnyújtás

Csak a prevenció viszont nem elég, hiszen tudjuk, hogy sajnos mindig is lesznek emberek, akik ártnak másoknak, akiknek áldozataik lesznek. A bűn olyan szövénye van jelen a világban, amiből senki nem vonhatja ki magát. A megtörtént baj utáni segítségnyújtásban is egyre nagyobb szerepet vállalhatnak és vállalhatnak az egyházak.

Krisztus példabeszédei közül kiemelkedik az irgalmas szamaritánusról szóló, melynek lényege, hogy egy teljesen idegen, és ellenségnek tartott embert állít hallgatói elé példaképül. A lenézett és elítélt nép közül származó, de az összevert és kirabolt vándort észreévó és annak önzetlen segítséget nyújtó szamaritánus az élet számtalan helyzetében figyelmeztet minket is, ma is: az ember álljon figyelmünk középpontjában, akinek méltósága nem vehető el, akit mindig tisztelnünk kell. Hiszen a kinyilatkoztatás szerint az Isten képére és hasonlóságára lettünk teremtve, semmi nem hasonlítható a világban az ember kiemelt státuszához.

Az ősegyházban ez meg is kezdődött, hiszen a nagy egyházatyák – Aranyszájú Szent János, Nagy Szent Bazil – az igehirdetés mellett nagyon fontos feladatuknak tekintették az elesettek segítségét. A kórházak ötletét, a társadalom peremére került emberek ápolását – amibe egészen biztos, hogy az akkori kor áldozatai is benne voltak! – a keresztény püspökök nagyon a szívükön viselték.

Mit tehetnek az egyházak, illetve képviselőik ennek fényében?

Elsőként említsük meg a közösségek vezetőit, pásztorait, papjait. Az akut fázisban, a bűncselekmény elkövetése után az áldozatoknak biztos támaszra van szükségük, amit egy jól felkészült, pszichológiai ismeretekkel is felruházott lelkész meg tud adni. Ilyen helyzetekben igen nagy a pszichés teher, melynek feldolgozása a hit segítségével, a Gondviselő Istenbe vetett bizalommal (hogy az Isten üdvözítő tervében a megpróbáltatásoknak is meg van a helye) sok esetben megkönnyíthető. Ehhez a mindig szükséges empátián túl, valamilyen szintű képzésre is szükség van, az ilyen esetben elvárt segítő beszélgetésre fel kell készíteni növendékeinket. Főiskolánk rendszerében erre igyekszünk megteremteni a lehetőséget, a Fehér Gyűrű Egyesülettel együttműködve talán az intézményes keretet is meg fogjuk teremteni. Ennek lényege a tapasztalatok átadása, a témával kapcsolatos irodalom megismerése lenne, illetve, hogy az erre fogékony növendékeink specializálódhassanak.

Nem szeretnék idealistának tűnni, ezért megemlítem saját családom esetét. Kicsit több mint egy éve komoly traumán estünk át, ugyanis betörték a parókiánkra és elvitték tőlünk egy becsülettel elvégzett munka díját. A megrázkódtatáson és gyermekek biztonságérzetének elvesztésén túl igyekeztünk ezt az eseményt is úgy elfogadni, hogy tanuljunk belőle.

Kisebbségi településeken jellemző, hogy az atyáknak nagy szerepe van az esetlegesen felmerülő problémák megoldásával kapcsolatban. Ezeken a hagyományosabb helyeken még úgy tekintenek fel rájuk, mint tanultabb, tapasztaltabb emberekre. Így egy-egy sokkhelyzet után őket vagy őket is felkeresik, illetve nekik is időt kell szakítani arra, hogy az áldozatokkal felvegyék a kapcsolatot, segítsenek az ügyintézésben, tanácsot adjanak vagy például dokumentumok fordításában segítsenek.

A több egyházközösségben is működő segítő szolgálataink munkatársai is gyakran számolnak be hasonló esetekről, képzésükben erre felhívjuk a figyelmüket. Természetesen akár a teológus hallgatók, akár a szociális szférában dolgozó munkatársaink is kaphatnának szisztematikus órákat az oktatásuk során.

Papnövendékeink a szemináriumi képzés alatt gyakorlati éven vesznek részt, illetve nyáron többféle lehetőség közül választhatnak, hogy az élet melyik területén szeretnének 1-2 hetet dolgozni. Sokan választják a gyermekotthonokban történő szolgálatot, így beszámolóikban a periférián lévők segítségével gyakran kap helyet az áldozatokkal való foglalkozás, hiszen a sérült és sérülést okozó családokból menekült vagy kikerült gyermekek, fiatalok sokszor esnek az otthoni erőszak áldozataivá. Máriapócs Nemzeti Kegyhelyünk tömegeket mozgat meg a zarándoklatok idején, ilyenkor igen gyakoriak a lopások, talán egy áldozatvédő irodán is segíthetnének a kispapjaink.

Minden tevékenységünkben, így ebben is mérvadó Krisztus példabeszéde, melyben a 100 juh közül elkóborló egyetlen meg kell keresni, segíteni kell neki. Nekünk is minden egyes ember, minden egyes áldozat egyformán fontos kell, hogy legyen.

Az egyházak szerepe abban mindenképpen nagy lehet, hogy az emberek egy része bizalommal fordul felé. Könnyebben elmondja egy gyermek vagy egy fiatal, hogy mi történt vele, de pl. az erőszak áldozatai is, főleg ha alapvetően vallásosak, könnyebben elfogadják a segítséget az egyházak képviselőitől. A jól megélt kereszténység biztonságot áraszt, ami mint a Maslow-féle motivációs piramisból tudjuk, a legalapvetőbb szükségletek után következik, és a piramis különböző szintjein található szükségletek csak akkor lépnek fel, ha az alattuk lévő szükségletek részben kielégítettek. Például a piramis harmadik szintjén található szeretet iránti szükséglet csak akkor lép fel, ha az alsó szinten lévő biztonság iránti szükséglet részben kielégített.

A megelőzés talán idealista megoldása és segítségnyújtás elméleti és gyakorlati feladatai után még egy konkrét példát szeretnék bemutatni.

Nyíregyháza egyik lakótelepén, melynek lakossága nagyrészt romákból áll, a Görögkatolikus Egyház igen szerteágazó nevelő tevékenységet folytat. Mindenekelőtt átvett és újraindított egy általános iskolát, ami miatt folyamatos támadásoknak illetve bírósági ügynek is ki van téve. Ezzel párhuzamosan viszont más felvilágosító munkát is végez. A fiatal nőknek előadásokat szervezünk, melynek keretében pszichológus, orvos, pedagógus és teológus kollégák a családtervezésről, a helyesen megélt szexualitásról, a gyermekek neveléséről, a család szociológiai szerepéről beszélnek a közérthető, de szakmailag nagyon alaposan átgondolt foglalkozásokon. Szinte hihetetlen, hogy milyen alapvető dolgokat nem hallottak még soha, és hogy milyen érdeklődéssel, nyitottsággal fogadják a felkészült, szakmailag kidolgozott, őszinte szavakat.

A prostitúció sajnos egy nagyon élő jelenség térségünkben, hiszen az átmenő kamionforgalom sűrű és azok vezetői teret adnak a testüket áruba bocsátó nőknek. Ezen nők megítélése túl egyszerű megoldás, hiszen a család hiánya vagy éppenséggel kényszerítő hatása, vagy például az anyagiak teljes hiánya egyértelmű az életükben. A rendőrség bizonyos értelemben tehetetlen, hiszen a szankciók nem bizonyulnak elég hatékonyak, a feljük irányuló felvilágosító munka gyerekcipőben jár. Kereteink között, amit lehet, megteszünk azért, hogy megelőzzük ezeket a félrecsúszásokat. Mert tudjuk, és igyekszünk megélni, hogy nem hagyhatjuk a világot a saját törvényei szerint futni – bele kell vinni Krisztus tanítását, ami már pusztán emberi szempontból is egy élhetőbb világhoz vezethet, de ha hittel és jó példával járunk elől, akkor attól sokkal többet és mást is eredményezhet.

Az egyházak tehát, ahogy az élet több területén, úgy az áldozatvédelemben is kivethetik és ki is veszik a részüket, a maguk eszközeivel és eszmeiségével. A mi módszerünk nem lehet a kényszer, nem lehet a törvények betartásának megkövetelése. Erre megvannak a társadalom intézményei és emberei. Persze ez nem jelenti az eszmék és elméletek hangoztatását. Szent Jakab levelének figyelmeztetése mindannyiunknak szól: „Ha valamelyik testvérnek nem volna ruhája és nem volna meg mindennapi tápláléka, és egyiktek így szólna hozzá:”Menj békében, melegedj és lakjál jól!”, de nem adnátok meg neki, amire testének szüksége van, mit használna? .. Mert ahogy lélek nélkül halott a test, a hit is halott tettek nélkül.” (Jak 2, 15; 26)

Tettekre van szükség. Az alapok adottak, a cél világos. Már csak közösen, szervezeten, az egyházi vezetőket is megszólítva és kérve el kell indulni az úton, meg lehet tervezni az egyházak szerepvállalását az életnek ezen a területén is.

Bűnmegelőzés, áldozatvédelem szekció

Felkért előadók: Buczkó Erika, dr. Veisz Gábor

Buczkó Erika rendőr alezredes: „Együtt az áldozatokért”

A bűnözés ára: avagy bűnüldözés és/ vagy bűnmegelőzés?

A bűnözés társadalmi költségei:

- Nagyságrendben ki nem fejezhető értékek (élet, eszmei értékek)
- Bűnözés által okozott kár összege: (eltulajdonított értékek összege + megszerzés okán keletkezett kár, pl. zárszerkezet feltörése)
- A bűncselekmények felderítésére szakosodott állami apparátus + büntetés-végrehajtási intézmények működtetése.

A bűnözés járulékos költségei:

- A bcs. elkövetése kapcsán az állam, a társadalom vagy magánszemély elmaradt haszna: a rossz közbiztonsági mutatók miatti elmaradt befektetések, beruházások, turizmus hiányából adódó bevételkiesések,
- a sértettek rehabilitációs, ápolási, orvosi. költségei.

Költségek számszerűsítése:

- A nyomozás, különösen egy bűncselekménytípus költségét,
- A megelőzés költségét,

- A bűnözés (a biztonság, illetve annak hiányából adódó) költségét csak hozzávetőlegesen lehet megállapítani.

A kezdetek...

- **Történelem kezdete:** ösztönös létfenntartás, természet javaiból szükséglet szerinti részesedés (**minden azé aki megszerzi**)
- **Ősközösség kialakulása:** az ember rájön, hogy a **hordaszellem** alkalmas az erők egyesítésére az élelem közös megszerzésére. **Új elosztási elvek:** már nem minden azé aki megszerzte. Fellép az igény az értékek megóvására azoktól akik ezt az elvet nem fogadják el. Körvonalazódnak a gyakorlatban alkalmazható visszatartó módszerek: testi erőszak, majd kirekesztés a közösségből (**közösségi szankciók a deviáns egyedekkel szemben**)
- **Magántulajdon megjelenése:** munkamegosztás, érték-differenciálódás következő foka. Megengedetté válik az egyéni gyarapodás. Az igazságos elosztásra, **a magántulajdon védelmére kialakult egy elkülönült erkölcsi gazdasági fórum, az Öregek Tanácsa, mely mint magatartási és életviszonyokat szabályozó testület, megvetette alapját a későbbi korok önállósult igazságszolgáltatási rendszerének.**

Tények:

- **Elmúlt évszázadok:** a bűnözők kézre kerítése és példás megbüntetése került előtérbe (lásd nyilvános akasztások pl.) azonban a bűnözéstől, mint társadalmat kísérő jelenségtől mégsem sikerült megszabadulni;
- **Ma:** a bűnözéssel mint társadalmi konfliktusrendszerrel együtt kell élnünk;
- az újabb bűncselekmények elkövetését csak büntetéssel nem lehet megakadályozni, (Beccaria: „a bűnözés elleni harc legígéretesebb formája a BŰNMEGELŐZÉS”);
- A bűnmegelőzés azonban nem látványosan megtérülő, legkevésbé mérhető tevékenység DE CSAK A TÁRSADALOM BEVONÁSÁVAL VÁLHAT HATÉKONNYÁ.

„Ami megtörtént azt meg nem törtéنتté tenni úgy sem lehet, a jövőben ezeket kell megelőzni” Seneca (kr. után 4-65)

Bűnmegelőzés

„minden olyan intézkedés és beavatkozás, amelynek célja vagy eredménye a bűnözés mennyiségi csökkentése, az állampolgárok biztonságérzetének minőségi javítása, történjék az a bűnalkalmak csökkentésével, a bűnözést előidéző okok hatásának mérséklésével, vagy a sértetté válás megelőzésével”

Megoldás: Differenciált bűnmegelőzési rendszer

- A/ Társadalmi bűnmegelőzés
- B/ Bűnüldöző szervek megelőzési feladatainak meghatározása (Bűnmegelőzési Tv.?)

B, Rendőrség bűnmegelőzési feladatai:

- végzi a bűncselekmények megelőzését, felderítését (nyom.hat-i jogkörben).
- végzi a szab.sértések megelőzését, felderítését (Szab.sért-i hat-i jogkörben).
- Tehát végzi a Rendőrségi Tv. ben meghatározott feladatait.
- Bűnmegelőzési Szolgálat létrejötte.

A rendőri megelőzés:

- **Rendőrségi bűnmegelőzés:** olyan intézkedéssorozat, ami a korábban megismert bűnelkövetési folyamatba beavatkozva, gátolja a bűncselekmény elkövetésének megkezdését;
- Annál sikeresebb, minél távolabbi ponton tud beavatkozni a bcs. kialakulásának folyamatába;
- Legfontosabb feladat: elemzés, értékelés, tájékoztatás, figyelemfelhívás, az állampolgárok önvédelmi reflexeinek kiváltása, védelem kiépítése, bűnalkalmak csökkentése, jelzésadás intézkedésre jogosult felé (pl:önkormányzat felé: közterület kivilágítatlansága)

A rendőri megelőzés szakvonalai:

- Család-gyermek-ifjúságvédelem
- Drogprevenció
- Megelőző vagyon és gazdaságvédelem
- Áldozattá válás szempontjából kiemelt kockázatú csoportok áldozattá válásának megelőzése, áldozatsegítés
- Közösségi életterek rendjének védelme

Tény:

- az évtizedek során a rendőrség okkal vagy kényszerből, de számos ponton kapcsolódott be a megelőzés küzdelmeibe,
- ennek ellenére a rendőri megelőzés szerepe nincs helyére téve a magyar bűnmegelőzés feladatrendszerében, hisz a szakmai iránymutatással a kormány által elfogadott Társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiája is adós maradt,
- az identitászavar érthető (csak a bűnüldözés az „igazi” rendőri munka).

Mi a megoldás?

„Meg akarjátok előzni a büntetteket?

Tegyétek, hogy a törvények világosak, egyszerűek legyenek, és hogy a nemzet egész ereje azok védelmére összpontosuljon, s egyetlen része se használtassék fel megsemmisítésükre.

Tegyétek, hogy a törvények ne annyira az emberek osztályait, mint inkább magukat az embereket szolgálják.

Tegyétek, hogy az emberek tartsanak tőlük, de csak is tőlük tartsanak.

A törvényektől való félelem üdvös, de végzetes és melegágya a bűnöknek az embernek embertől való félelme.”

(Cesare Beccaria: *A bűnökről és büntetésekről*, 1764)

* * *

Dr. Veisz Gábor: Az Áldozatsegítő Szolgálat tevékenysége és programjai

Tevékenység jogszabályi keretei 1.

- Tanács **2001/220/IB kerethatározata** a büntetőeljárásban a sértett jogállásáról
- Tanács **2004/80/EK irányelve** a bűncselekmények áldozatainak kompenzációjáról
- az Európai Parlament és a Tanács **2011/36/EU irányelve** (2011. április 5.) az emberkereskedelem megelőzéséről, és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről, valamint a 2002/629/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról
- az Európai Parlament és a Tanács **2012/.../EU irányelve** a bűncselekmények áldozatainak jogaira, támogatására és védelmére vonatkozó minimumszabályok megállapításáról és a 2001/220/IB tanácsi kerethatározat felváltásáról

Tevékenység jogszabályi keretei 2.

- **2005. évi CXXXV. törvény** a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről (Ást.)
- **17/2007. (III. 13.) IRM rendelet** a rendőrség és a határőrség áldozatsegítő feladatairól
- **32/2011. (XI. 18.) KIM rendelet** a rendőrség nyomozó hatóságainál létesítendő gyermekmehhallgató szobák kialakításáról
- **1997. évi XXXI. törvény** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.)
- **1/2006. (I. 6.) IM rendelet** az áldozatsegítő támogatások részletes szabályairól
- **177/2012. (VII. 26.) Korm. rendelet** a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatalról

Feladatmegoszlás

- **megyei (fővárosi) áldozatsegítő szolgálatok**
 - elsőfokú ügyintézés
 - hatósági (azonnali pénzügyi segély, hatósági bizonyítványok)
 - nem hatósági (érdekérvényesítés elősegítése)
 - támogató hatósági feladatok
 - készpénzes kifizetések
 - ismeretterjesztés, tájékoztatás
- **KIH**
 - hatósági ügyintézés
 - elsőfok (méltányosság)
 - másodfok (aps-nél nincs)
 - felügyeleti jogkör
 - célleírányzat kezelése, átutalásos / postai kifizetések
 - módszertani munka
 - képzések, továbbképzések
 - egységes informatikai rendszer
 - statisztikai kimutatások
 - belföldi és nemzetközi kapcsolatok

Áldozatoknak nyújtott támogatások rendszere

Segítségnyújtás

Tájékoztatás

- alacsonyküszöbű segítségnyújtás
 - bárki számára
 - formai megkötés nélkül
- személyre szabott információ
 - büntetőeljárásbeli jogokról, kötelezettségekről

- áldozatsegítő támogatásokról és más ellátásokról
- más segítő szervezetekről
- reviktimizáció elkerülésének lehetőségeiről

Érdekérvényesítés elősegítése

- hozzásegítés az alapvető jogok érvényesítéséhez
- segítségnyújtás az egészségügyi, egészségbiztosítási és szociális ellátások igénybeviteléhez
- jogi segítségnyújtás
- határidő nélkül kérhető
- formai megkötés nélküli kérelem
- áldozatiság igazolása szükséges

Azonnali pénzügyi segély

- az áldozat lakhatással, ruházkodással, étellel és utazással kapcsolatos, valamint gyógyászati és kegyeleti jellegű rendkívüli kiadásaira
- pillanatnyi rászorultság: a bűncselekmény következtében az áldozat az említett kiadásait nem tudja megfizetni
- büntetőügyekben eljáró hatóság által kiállított igazolás
- határidő 5 nap (bűncselekmény/szabálysértés elkövetésétől számítva)
- formanyomtatvány
- maximális összege 87.118 Ft (2012-ben)
- nem kártérítés, hanem krízissegély

Állami kárenyhítés

- Jogosultak:
 - az a természetes személy, akinek sérelmére szándékos, személy elleni erőszakos bűncselekményt követtek el, és ennek következményeként testi épisége, egészsége súlyosan károsodott
 - egy háztartásban élő egyenes ági rokona, házastársa, élettársa
 - eltartott
 - eltemettető
- rászorultság alapján (174.236 Ft/fő)
- határidő 3 hónap
- formanyomtatvány, kötelező mellékletek, igazolás
- maximális összege 1.306.770 Ft (2012-ben) vagy járadék

Pszichológiai támogatás

- országosan még nem mindenhol elérhető
- egyéni vagy csoportos krízisintervenció
- támogató tájékoztatás

Jelzőrendszeri feladatellátás

- gyermekek veszélyeztetettsége
- hozzátartozók közötti erőszak

Ami még hiányos vagy hiányzik:

- érzelmi támogatás
- érdekérvényesítés hatékony elősegítése
- egyéni értékelés, esetmenedzser
- emberkereskedelem áldozatainak azonosítása

További feladatok az Ást.-ben

- áldozati jogok érvényesülésének elősegítése
 - tájékoztató eljuttatása
 - éves jelentés
- együttműködés és kapcsolattartás a társ-szervezetekkel (rendőrség áldozatvédelmi hálózata, nyomozó hatóság, ügyészség, bíróság, BÁH, konzuli szolgálat, önkormányzatok, eü. intézmények, szoc. intézmények, polgárőrség, civil szervezetek)

Civil együttműködések

- fontos szerep a hatékonyság növelésében
- keret-megállapodások vagy egyéni kezdeményezések alapján
- megynként eltérő, a helyi adottságokhoz, lehetőségekhez, aktivitáshoz igazodik
 - Fehér Gyűrű
 - polgárőrségek
 - karitatív szervezetek (pl. Vöröskereszt, Máltai Szeretetszolgálat)
 - „szakosított” szervezetek (pl. Utcai Gondozók Egyesülete, IOM)

Az áldozatsegítő szolgálatok programjai

- pályázati keretek közt megvalósuló programok
 - interdiszciplináris együttműködések (pl. krízisintervenciós csoport, „Áldozatvédelmi Kabinet”)
 - speciális áldozati körre koncentráló programok (pl. tanyavédelmi program, idős kortárssegítő program, „falujáró rendőr”, „beszélgető rendőr”, „Szenvedélyes (V)iszonyok” kollégiumi program)
 - médiajelenlét, „road show”, tréningek
 - Az áldozatsegítő szolgálatok programjai 2.
- nem pályázati keretek közt megvalósuló programok
 - THB koordinációs mechanizmus
 - Sziget Fesztivál
 - részvétel a Foresee Kutatócsoport békéltető körökkel kapcsolatos projektjében
- általános tevékenységek - tájékoztató előadások (nyugdíjasklubok, iskolák)

Külföldi jó gyakorlatok megismerése

- aktív részvétel nemzetközi projektekben
 - „Making Justice Systems More Restorative” - resztoratív igazságszolgáltatás
 - „Form a Chain, Break the Circle” - családon belüli erőszak elleni fellépés lehetőségei (ISEC)
 - „Form a Chain to Safeguard Children” - gyermekek, mint a családon belüli erőszak áldozatai segítése (ISEC)
- részvétel nemzetközi konferenciákon
 - „Áldozatok és helyreállító igazságszolgáltatás: milyen módszer a legmegfelelőbb?” nemzetközi workshop (Bécs, 2012. február 28.)
 - 14th International Symposium of the World Society of Victimology (Hága, 2012. május 20-24.)
 - „Connecting people - Linking Victims, Offenders and Community” konferencia (Helsinki, 2012. június 13-15.)

* * *

A szekcióban elhangzott javaslatok összefoglalása:

Szükséges az áldozatvédelmi állami szolgálatok, a helyi rendőrségek és a témakörben érintett társadalmi szervezetek szorosabb együttműködése.

Kiemelést kapott a rendőrségi bűnmegelőzés, mert a rendészeti igazgatásban felgyűlt tapasztalatok nélkülözhetetlenek a legfenyegetettebb lakossági rétegek támogatásában, valamint a települések veszélyes közzeteinek kijelölésében. A potenciális sértettek segítése elsősorban a helyi szolidaritást vállaló kezdeményezések által lehet eredményes (polgárőrség), a nehéz közzetek védelme pedig a jól megszervezett rendőri jelenléttel biztosítható. A rendőri jelenlét akkor hatékony, ha jól kiképzett rendőrök alapos helyismeret és gazdag társadalmi kapcsolatok birtokában végzik közrendvédelmi munkájukat. (Több hozzászóló felvetette, hogy önmagában az emelkedő rendőr-létszám nem elegendő.)

Felmerült a települési önkormányzatok szerepe is, megjegyezve, hogy ez ott megnyugtató, ahol jó az önkormányzat és a helyi rendőrség együttműködése, van polgárőrség, működik közterület felügyelet, és mindezek a tényezők integráltan segítik a helyi közbiztonság védelmét. (Az nem eldöntött, hogy ennek a helyi hálózatnak melyik szervezet legyen a koordinátora.)

Az áldozatvédelem államosítása a központi elhatározások hatékony érvényesítését biztosítják, de kevésbé alkalmasak a helyi sajátosságok figyelemmel kísérésére. Az állam nem vállalhat át mindent a közbiztonság védelmében, erre nem képes, de nincs is rá felhatalmazása. (A jogosítványokat nem az állam osztja a közösségeknek, hanem a közösségektől kapja.)

Az a követelmény, hogy a rendőri munkában a sértettek és a potenciális áldozatok védelmezésében a beosztottaknak nagyobb érzékenységet kell tanúsítani általánosan támogatott elv, de ennek megvannak a feltételei. A rendőrség belső szervezeti viszonyainak stabilizálása, a rendőri munka erkölcsi és anyagi megbecsülése nagyban segíti ennek az „érzékenységnek” a kialakulását.

A segítségre szorulóknak gyakran tapasztalják a fogadó készség hiányát, ami a változatlanul érvényesülő statisztikai szemlélettel magyarázható. A feljelentések fogadásánál nem a sértett szempontjai a meghatározóak, hanem az, hogy a feljelentett ügyben milyen esélye van az eredményességnek.

Fontos a hivatáserkölcsmegszilárdulása, ami azt is jelenti, hogy, az olyan rendőrségeknél, ahol hallgatólagosan elfogadott a jogsértők megfosztása emberi méltóságuktól, ott a sértettek sem számíthatnak valami sokra.

Budapest, 2012. október 29.

Prof. Dr. Finszter Géza, egyetemi tanár, moderátor

Prostitúció, családon belüli erőszak szekció

Felkért előadók:

Dr. Fehér Lenke tanácsadó, MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont

Tóth Györgyi NANE elnöke,

Hoffmann Kriszta Sex Educatio, IRISx projekt munkatársa

A prostitúció és családon belüli erőszak közös vonása, hogy mindkét esetben az áldozatok nőek. A rendőrségre komoly nyomás helyeződik, társadalmi elvárás támasztanak velük szemben, hogy kezeljék és oldják meg a fent említett kérdésköröket, ellenben a megoldás eszközei nem biztosítottak széleskörűen a rendőrség számára, ezért a rendőrség önmagában nehezen tud hatékonyan lépni.

A szekció résztvevői a problémakörök megoldásának kulcsát a civil szervezetek, az önkéntesség és a rendőri együttműködés összehangolásában, folyamatos kommunikációjában látják. Az alábbi feljegyzés tárgyalja a prostitúció és családon belüli erőszak jellemzőit, körüljárja a rendőri és civil együttműködés lehetséges útvonalait.

PROSTITÚCIÓ

A prostitúció általában nem önkéntes szerepvállalás, hanem gazdaságilag és/vagy szociálisan, sok esetben családon belül elkövetett illetve kikényszerített „létforma”. Ebből fakadóan a prostituáltakra, mint bűncselekmény áldozataira is tekinthetünk. Elmondható, hogy prostituáltaknál a gazdasági kényszer szinte mindig jelen van. Azt gondoljuk, hogy prostitúciót nem csak üldözni de megelőzni is kell. A prevenció, a felvilágosító tájékoztatások széleskörű alkalmazása kulcsfontosságú lenne. A szekcióban tárgyalásra került a keresleti oldal is, nem csak a kínálat. A résztvevők megvitatták és többen egyet értettek azzal a megközelítéssel, hogy a kereslet megszüntetése hosszútávon a kínálat ellen hat.

Prostitúció korábbi évtizedei

Rendszerváltás után vált jelentőssé a prostitúció illetve került az érdeklődés központjába. Az elsődleges cél korábban az volt, hogy „eltüntessék az utcáról” a prostituáltak. Sok tiltó zónát jelöltek ki, ellenben csak kevés illetve egyáltalán nem hoztak létre türelmi zónákat („közövel meghatározott az eltakarítás”). Jól működő, ügyfél-forgalmat felmutató védelmi zónákat alig, ill. egyáltalán jelöltek ki.

Prostitúció napjaikban

A magyar nők mennek külföldre ahol könnyen prostituálódnak. Vannak akik dolgozni mennek és csak a helyszínen döbbenek rá, hogy milyen céllal szervezeték be őket. De nagyon sokan vannak akik tudatosan prostitúciós szándékkal mennek külföldre. E tevékenységek mögött egy egész hálózat (~ maffia) tevékenykedik, akik tájékoztatják a nőket (jellemző az alacsony iskolázottság, nyelvismeret hiánya) a „munkalehetőségről”, utazást megszervezik, ügyfeleket biztosítják, helyszínt biztosítanak a „munkához”. A zürichi prostituáltakat (92%-uk magyar) is egy vagy több hálózat szervezi meg.

De „szervezők” már jellemzően nem biztosítanak a – leginkább nyíregyházi környékéről érkezett - prostituáltak számára munkavállalási engedélyt.

CSALÁDON BELÜLI ERŐSZAK

Családon belüli erőszak avagy háztartási erőszak

A kérdéskört illetően a megnevezés problematikájával is szembe találjuk magunkat, hivatalos formában, kormányzati megnevezés szerint a háztartási erőszak kifejezéssel kellene élnünk, jelen lévők a családon belüli erőszak megnevezést preferálják. Családon belüli viselkedés hármasszintű osztályozása, a támogatott (elvárt), túrt, tilos viselkedés formái megvitatásra kerültek.

Családon belüli erőszak költségei

A családon belüli erőszak drága, sok költséget generál az államnak, állampolgároknak.

A sértettek, az áldozatok igénybe veszik a szociális ellátó rendszer, az egészségügyi rendszer szolgáltatásait és az igazságszolgáltatást. Nagyságrendileg egy 10 millió lakosságú országnak a családon belüli erőszak és prostitúció több milliárd forintba kerülhet. Ezek az összegek a költségvetést terhelik.

Riasztóhálózat kialakítása

Családon belüli erőszak áldozatai pánikgombot igényelhetnek térítésmentesen Bp. két kerületében (IX. és XII. kerület). A pánik gombnak köszönhetően riasztás esetén

a rendőrök azonnal értesülnek a bűntény helyszínéről, fontos lenne a riasztási hálózat minél szélesebb körű kiépítése.

Sértettek öntudata és tájékoztatása

Tapasztalat azt mutatja, hogy a sértettek egy része még mindig nincs tisztában állampolgári jogaikkal és azzal, hova fordulhatnak segítségért. Tehát az alapvető cél a nyílt, tiszta kommunikáció, a felvilágosító munka folytatása egyszerű és hatékony formában a sértettek, a veszélyeztetett csoportok számára.

Fontos lenne, hogy minél szélesebb réteg ismerkedhessen meg jogaival és a segítségnyújtás formáival, megdöbbenő, hogy az áldozatok mennyire nincsenek tisztában lehetőségeikkel.

* * *

Tóth Györgyi: Az erőszak szociológiai definíciója

„Az erőszak az a döntés, hogy éljünk a rendelkezésünkre álló agresszió lehetőségével.”

Agresszió és erőszak – nem szinonímák!

Szil Péter pszichoterapeuta

- **erőszak**
 - **szisztematikus magatartás**
 - **uralkodásra, ellenőrzésre** irányuló stratégia
- **agresszivitás**
 - **alkalmi, kontrollálható** magatartás
 - célja az adott **körülményektől függ.**

(Szil Péter: *Miért bántalmaz? Miért bántalmazhat?*)

Manuela Martínez spanyol emberi és állati erőszak és agresszió kutató

‘agresszió’ szót csak állatok esetében

- **kontrollált és ritualizált, konkrét céllal**

Emberek esetében minden esetben az ‘erőszak’ szót használja

- **nincsen közvetlen kapcsolat** az áldozatnak okozott ártalom és az elkövető célja között.

A családon belüli erőszak

- Párkapcsolati erőszak = „domestic violence”
- Gyerekbántalmazás = „family violence”
- Idősek, fogyatékkal élők bántalmazása = „family violence”

Nők elleni erőszak

... bármely olyan, a nőket *nemük* miatt érő erőszakos tett, mely *testi, szexuális* vagy *lelki* sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való *fenyegetést*, valamint a *kényszerítést* és a *szabadságtól való önkényes megfosztást*, történjen az a *közéletben* vagy a *magánszférában*. ... Beleértendő, de nem korlátozandó a testi, szexuális és lelki erőszakra, melyet az áldozat a *családon belül szenved el*, ide értve a bántalmazást, a lánygyermekkel való szexuális visszaélést, [...], a házas-

ságon belüli nemi erőszakot.
(ENSZ Nyilatkozat, 1993)

A párkapcsolati erőszak történelmi gyökerei

„... a nők elleni erőszak a nők és férfiak között történelmileg kialakult *egyenlőtlen hatalmi viszonyok* megtestesülése, mely egyenlőtlenség a nők feletti uralomra és a *nőkkel szembeni diszkriminációhoz* vezetett, mely megakadályozza a nők egyenlő fejlődését a társadalomban.”

(Pekingi ENSZ Nőkonferencia, 1995)

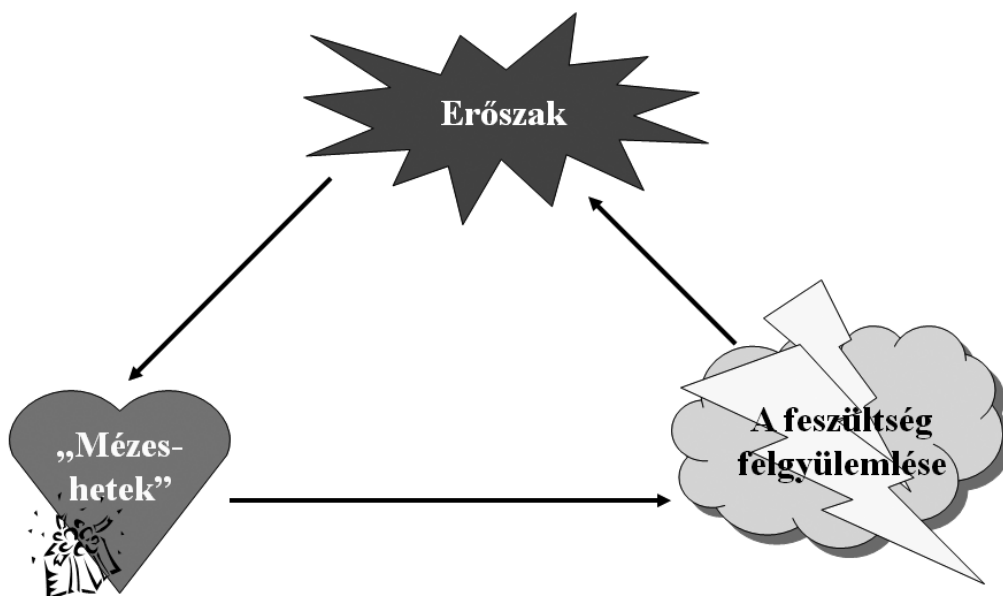
A párkapcsolati erőszak számokban

- AZ USA-ban 1999-ben a partnerkapcsolati erőszak áldozatainak 85%-a nő volt és 15%-a férfi (az ENSZ nők elleni erőszak különmegbízottjának 2003-as jelentése)
- Magyarországon (és Európa-szerte) *minden ötödik vagy negyedik felnőtt nőnek* volt legalább egy olyan párkapcsolata, melyben öt rendszeresen érte fizikai erőszak. (EU kutatások, Tárki 1998-as felmérése)
- Egy 10 milliós európai országnak évente kb. 400 millió euróba kerül a „kezeletlen” családon belüli erőszak (egészségügy, szociális ellátórendszer, igazságszolgáltatás)
- 2011-ben a rendőrség adatai szerint 72 nőt ölt meg aktuális vagy volt partnere, zaklatója - a hasonló népességű Svédországban 16-ot

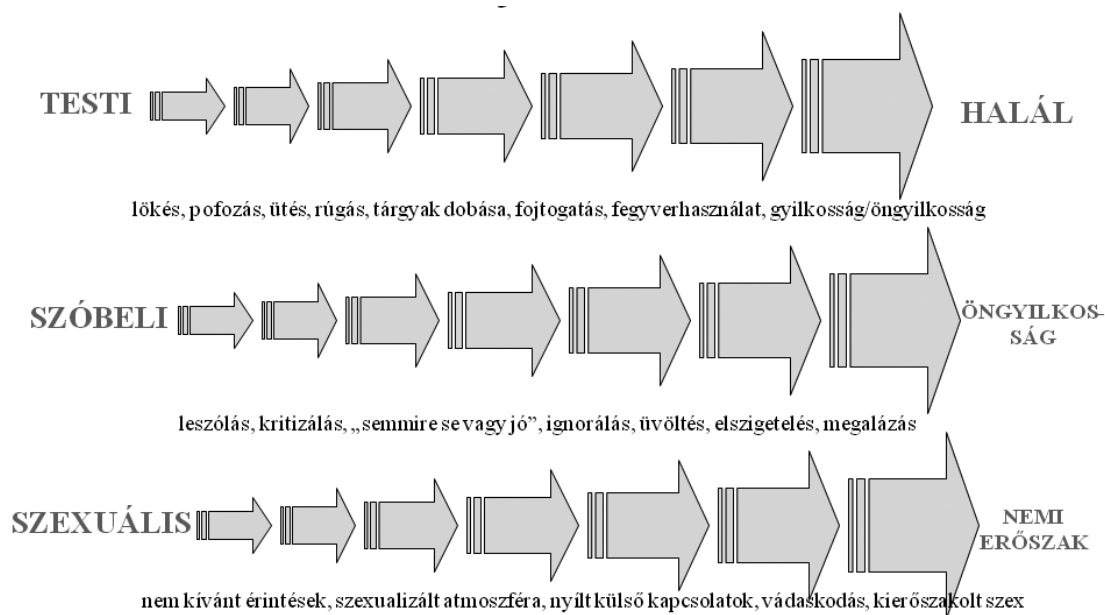
A párkapcsolati erőszak formái

- TESTI (FIZIKAI)
- SZÓBELI (VERBÁLIS)
- LELKI (PSZICHÉS)
- SZEXUÁLIS
- SZOCIÁLIS-GAZDASÁGI

A párkapcsolati erőszak természetrajza 1.: Ciklikusság

A párkapcsolati erőszak természetrajza 2.: Az áldozattá válás folyamata

A párkapcsolati erőszak természetrajza

Következtetések:

- A változásra tett ígérek, a kapcsolat átmeneti javulásai nem eltérés a bántalmazó viselkedéstől, hanem a *bántalmazás része*.
- Beavatkozás, változtatás nélkül a bántalmazás mindenképpen *súlyosbodik*, és akár halálhoz is vezethet.
- A kapcsolat kezdetétől a jelenig felrajzolt ciklusok segítségével jól *előrejelezhető* a kapcsolat jövője.

Nincsen tipikus áldozat, de van tipikus elkövető

- Bárkinek lehet bántalmazó partnere.
- Férfiak áldozattá válásának lényegesen kisebb az esélye.
- Ezen kívül jelentős különbségek vannak a nők ellen és a férfiak ellen elkövetett bántalmazás HATÁSÁBAN és az arra adott REAKCIÓKBAN.
- A bántalmazóknak jól körülírható jellemzőik vannak.
- Környezetük felett uralomra és hatalomra vágyó emberek, akik alatvalóként kezelik, azzá alakítják családtagjaikat. Ennek módszeresen és rendszeresen bevett eszköze a bántalmazás.

Megközelítések

- Emberi jogi szemlélet:
 - Mindenkinek elidegeníthetetlen emberi joga van az élethez, testi épséghez, egészséghez.
 - Az erőszak eszköz, mely növeli a bántalmazó hatalmát.
- Egyéb megközelítések: pl. elavult viktimológiai megközelítés, rendszerszemléletű megközelítés (érzéketlen a hatalmi különbségekre elkövető és áldozat között, azonos felelősséget, és kölcsönös cselekvéseket ír le nyilvánvalóan egyenlőtlen helyzetekben)

Általános jellemzője ezeknek a megközelítéseknek a áldozathibáztatás, ebből következően a valójában a bántalmazót igazoló, az ő viselkedését támogató fellépés (vagy egyszerűen a bármiféle fellépés hiánya).

A párkapcsolati erőszak felismerése: a bántalmazó viselkedés ismertetőjegyei

- Féltékeny viselkedés, féltékenységeért partnerét hibáztatja
- Kontrolláló magatartás
- Korai elkötelezettség
- Irreális elvárások
- Elszigetelés
- Saját problémáinak forrását másokban keresi
- Túlérzékenység
- Durva gyerekekkel és állatokkal
- Kierőszakolja vagy megtagadja a szexet
- Sérteget
- Mereven elkülöníti a női és férfi nemi szerepeket
- Dr. Jeckyll és Mr. Hide (csak a bántalmazottak jelenlétében agresszív)
- Fizikai erőszak korábbi kapcsolatokban*
- Testi erőszakkal fenyegetőzik*
- Tárgyakat dobál, ver le, tör össze*
- A vitákat erő/pozíció kihasználásával zár le*

A párkapcsolati erőszak felismerése: a bántalmazott nő

- Elmondja, mennyire retteg férje dühétől
- Sokat aggódik amiatt, mit fog szólni partnere ahhoz, amit éppen csinál, szinte kizárólag a férfi érzéseivel, hangulataival foglalkozik
- Fél attól, hogy egy beavatkozás csak ronthat a helyzeten
- Zavarban van, ha kapcsolatukról kell beszélnie
- Gyakran vannak kisebb-nagyobb sérülései, melyeket rejtteni próbál (napszemüveg, erős smink, túl meleg ruhák nyáron), homályos vagy ésszerűtlen magyarázatokat ad rájuk
- Elszántan igyekszik partnere kedvére tenni, reméli, hogy ezzel csökkentheti vagy elkerülheti az erőszakot
- Sok abortusza volt már (ld. szexuális erőszak a partnerkapcsolatokban), vagy szokatlanul sok gyereke van
- Gyakran nem tud saját érdekeinek megfelelően cselekedni. „A férjem ezt úgyse engedné.”
- Többször hiányzik/késik ésszerű magyarázat nélkül munkahelyéről
- Lehangolt, szorongó, akár öngyilkosságra is hajlamos

A párkapcsolati erőszak felismerése: a bántalmazó és a bántalmazott

- A férfi kisajátítóan és féltékenyen viselkedik
- Megalázza, leszólja partnerét, rosszindulatú vicceket ereszt meg a kárára
- A férfi túlvédő, gondoskodó, a nőnek nincsen egy perce egyedül
- A nő állandó szemkontaktusban áll a férfival
- A férfi válaszol a nő helyett, mikor a nőt kérdezik, ő veszi el a nőnek nyújtott tárgyakat
- A férfi megakadályozza, hogy a nő baráti kapcsolatokat építsen ki vagy tartson fenn

- A nő viselkedése megváltozik (pl. felszabadultabb, beszédesebb, nyugodtabb lesz), ha a partnere elhagyja a helyiséget.

A párkapcsolati erőszak hatása a gyerekekre: Összefüggések

- A férfi bántalmazók 50-70%-a gyerekeit is bántalmazza
- A gyerekekkel való szexuális visszaélések esetén az esetek minimum 40%-ában partnerbántalmazás is megállapítható
- Az esetek 50%-ában a fizikai bántalmazás az első terhesség idején kezdődik
- Az elszökött gyerekek 80%-a bántalmazó szülő(k)től menekül
- A fiatalok bűnözők négyszer olyan gyakran származnak erőszakos légkörű családokból, mint az összes gyerek
- A párkapcsolati erőszak és a gyerekbántalmazás tünetei gyakorlatilag azonosak

A párkapcsolati erőszak hatása a gyerekekre: Önészlelés, önértékelés

- Teljes egyedüllét tudata
- Belső rosszaság tudata
- Öngyűlölet és büntudat
- Önhibáztatás és szégyen
- Tehetetlenség
- Kiszolgáltatottság
- Biztonságérzet hiánya (trauma-alapú világnézet)
- Hamis én tudata

A párkapcsolati erőszak hatása a gyerekekre: Viselkedés

- Önbántalmazás
- Álérettség
- A konfliktusokat erőszakkal és fenyegetéssel oldja meg
- Retteg a kudarctól
- Regresszív tünetek (ágybavizelés, gügyögés, ujjszopás)
- Félelmek és fóbiák
- Erőszakkal, horrorral szeret foglalkozni
- Titkolózik
- Azonosul a bántalmazóval (traumás kötődés)
- Szökési és öngyilkossági gondolatok és kísérletek

A párkapcsolati erőszak hatása a gyerekekre: Társas kapcsolatok

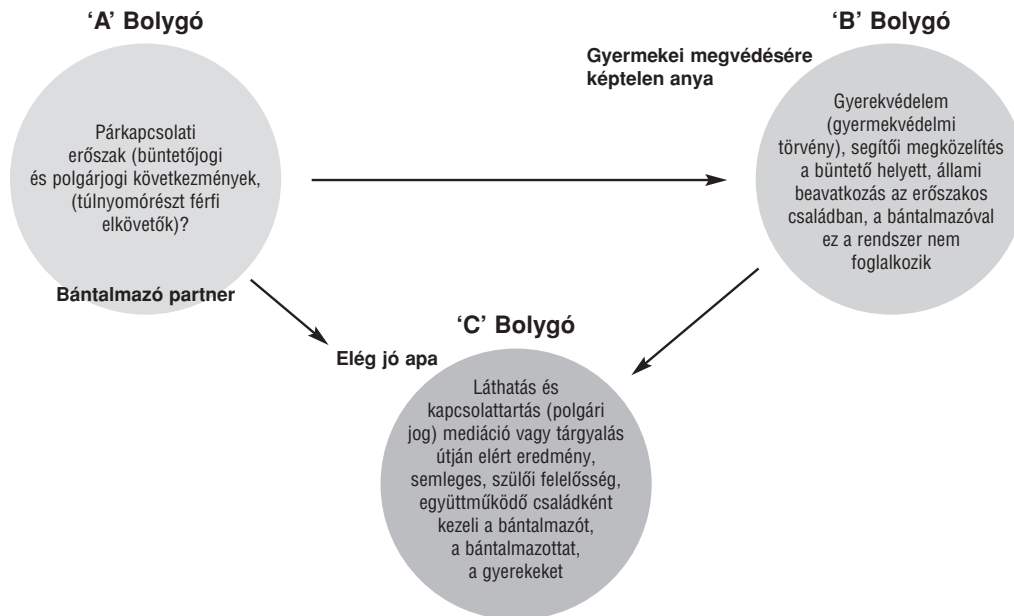
- Magányosság
- Elszigeteltség és túlfejlett fantáziavilág
- Bizalomhiány
- Visszahúzódás
- Hiperérzékenység mások érzéseire és igényei iránt (álszociabilitás)

A párkapcsolati erőszak hatása a gyerekekre: Testi tünetek

- Emberi kézre vagy eszközre utaló sérülések
- Sérülések, melyek nem egyeznek a magyarázattal
- Leplezett vagy eltitkolt sérülések
- Különböző gyógyulási fázisban lévő sérülések

- Krónikus emésztőszervi panaszok
- Krónikus fejfájás
- Pánikrohamok
- Életkoránál lassúbb ütemű fejlődés

A párkapcsolati erőszak hatása a gyerekekre: Ellentmondásos rendszerek

A beavatkozás céljai

- Az áldozat és az áldozat gyermekei biztonságának növelése.
- A felnőtt áldozat jogainak tiszteletben tartása. Ő hozza meg az életét érintő döntéseket.
- A tettes felelőssé tétele a bántalmazó viselkedésért és ezen viselkedés megszüntetéséért.

Az áldozat meghatározását segítő szempontok

- Ki az, aki fél?
- Ki van függőségi helyzetben?
- Kit tartanak ellenőrzés alatt?
- Ki az, aki *ismételten* (súlyos) bántalmazást szenved el?

A veszélyeztetettség mértékének megállapítását segítő szempontok

- A bántalmazó már fenyegetőzött egy vagy több családtag/hozzá tartozó megölésével.
- A bántalmazó már használt az áldozat(ok) ellen fegyvert, vagy fenyegetőzött ezzel.
- Az áldozatot már érte komolyabb sérülés (pl. több ízben súlyos testi sértés), akkor is, ha nem indult eljárás.
- A tettes gyakran alkalmaz testi erőszakot az áldozat(okkal) szemben.
- A bántalmazó drog- vagy alkoholfüggő.
- Az áldozat elvált a bántalmazótól vagy válni akar.

A veszélyeztetettség mértékének megállapítását segítő szempontok

- A bántalmazó öngyilkossággal fenyegetőzik, vagy már volt öngyilkossági kísérlete.

- A bántalmazó ellen korábban már folyt büntetőeljárás erőszakos bűncselekmény miatt.

Bűncselekmények sértettjeinek általános jellemzői

- Félnak az elkövető bosszújától, különösen, ha effajta fenyegetések már elhangzottak
- Nem akarnak a szembesítés vagy a bírósági tárgyalás során ismét találkozni a bántalmazóval.
- Szégyellik magukat.
- Szeretnék minél előbb elfelejteni a történeteket.
- A bántalmazás okozta trauma miatt elfojtás, visszahúzódás és zavarodottság jellemzi őket.

Párkapcsolati erőszak sértettjeinek speciális jellemzői

- Az elkövető továbbra is velük él, vagy könnyedén elérheti őket (munkahelyen, lakhelyen, gyerekek iskolája, óvodája környékén)
- A régebbi szakítási kísérleteik és ezzel kapcsolatos segítségkéréseik sikertelenek voltak.
- Régen elveszítették bizalmukat a rendőrségben vagy az igazságszolgáltatásban, és nem remélik, hogy a rendszer hatékonyan be tud avatkozni az érdekükben.
- A bántalmazó kényszerítő kontrollt alkalmaz velük szemben, ami miatt nem mernek feljelentést tenni vagy visszavonják azt.

Párkapcsolati erőszak sértettjeinek speciális jellemzői

- Az elkövetővel közös gyerekeik lehetnek, akikhez az könnyen hozzáférhet (látáson, elviszi őket az óvodából/iskolából). A nők félnak, hogy a tettes gyermekeiken áll bosszút.
- Anyagi függőségben lehetnek a bántalmazótól (az övé a lakás, a nő GYES-en van)
- A tettes (és esetleg az áldozat) családja nyomást gyakorol rájuk, hogy ne tegyék nek vallomást. („A családi szennyest nem szabad kitergetni.”)

* * *

IRIS PROJECT 2012 – Hoffmann Kriszta projekt koordinátor

A kezdetek ...

2010. tavasza

A zürichi Flora Dora nevű szervezet ekkor kezdte el feltérképezni és összegyűjteni azokat a szervezeteket és szakembereket, akik Magyarországon az utcai prostitúció problémájával a gyakorlatban foglalkoznak.

2010. november

Első találkozó Zürichben (résztevők a Baptista Szeretetszolgálat, a Félúton Alapítvány, a Flora Dora, az INDIT Közalapítvány, a Periféria Egyesület, a Sex Educatio Alapítvány és a Szexmunkások Érdekvédelmi Egyesületének munkatársai).

2011. január

Intézménylátogatás és szakmai műhely Budapesten.

2011. január- március

Folyamatos egyeztetések, pályázatírás.

2011. június

A svájci-magyar munkacsoport hálózati találkozója Budapesten.

Résztevő szervezetek, intézmények: a Flora Dora, a Sex Educatio Alapítvány, az INDIT Közalapítvány, a Periféria Egyesület, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium, a Baptista Szeretetszolgálat, az International Organization of Migration, a Nemzeti Nyomozó Iroda, a Félúton Alapítvány, az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat, a Kornis Klára Gyermekegkötő, a Szexmunkások Érdekvédelmi Egyesülete.

2011. július – szeptember

A munkacsoport átstrukturálása, a konzorcium véglegesítése, és a végső pályázati anyag kidolgozása.

A konzorcium

- Stadt Zürich Soziale Einrichtungen und Betriebe Frauenberatung Flora Dora
- Sex Educatio Alapítvány, Budapest
- INDIT Közalapítvány, Pécs
- Periféria Egyesület, Nyíregyháza

A projekt anyagi háttere

A Svájci-Magyar Együttműködési Program keretében nyertünk támogatást a Svájci Hozzájárulás - Testvértelepülési és Partnerségi Pályázati Alap partnerség komponensére benyújtott pályázat keretében, „Szociális szolgáltatások fejlesztése prostitúcióban élő magyar nők részére Magyarországon és Svájcban” címmel.

A projekt célja

Az együttműködésben dolgozó három magyar és egy svájci szervezet olyan *szociális szolgáltatási koncepciót* dolgozott ki, amely képes javítani a prostitúcióban élő nők helyzetén, életkörülményein és életesélyein.

Projekt tevékenységek

Lobby munka: az országos és helyi döntéshozók, egyéb kormányzati képviselők, a témában kompetens szakemberek megkeresése, informálása a projekt célkitűzéseiről, az elvégzett munkáról, az elért eredményekről, kidolgozott javaslatokról.

A magyarországi tanulmányút megvalósítása során lehetőség nyílt találkozni a hálózat tagjaival, felmérni a közös pontokat, lehetőségeket, átbeszélni a szakmai műhelyek keretében az utcai megkereső munka lehetőségeit és tapasztalatait, valamint összehasonlítani a svájci és a magyar jó gyakorlatokat.

A terepmunka során megvalósított *kutatás* keretében *interjúk és kérdőívek* felvételére került sor prostitúcióban élő nőkkel és a témában kompetens szakértőkkel. A kutatás témája: a prostitúció jelenségének alaposabb megismerése, a migráció okai, az igénybe vehető szociális szolgáltatások összehasonlítása Svájcban és Magyarországon a prostitúcióban élő nők szemszögéből.

A *zürichi tanulmányutak* során a magyar szociális munkások részt vettek a Flora Doránál a napi terep és irodai munkában (tapasztalatcsere, esetmegbeszélés, közös utcai megkereső munka, közös ügyféllátás, a magyar származású prostitúcióban élő nők szükségleteinek felmérése; hazatérés előtt álló ügyfelek felkészítése, naprakész információkkal való ellátásuk a Magyarországon igénybe vehető ellátási formákról).

A *módszertani kiadvány* komplex összegzése a konzorcium szakmai tapasztalatának a prostituáltakal végzett utcai megkereső munkáról. A kiadványban bemutatásra kerülnek a hazai és a svájci bevált szakmai gyakorlatok, a jogszabályi és intézményi háttér feltérképezése, a jelenség leírása, a szakmai protokoll, mely reflektál a terepmunka során felmerülő problémákra és lehetséges megoldásokat kínál azokra.

A *zárótanulmány* tartalmazza a projekt bemutatását, a projekttevékenységek teljes összefoglalását és értékelését; a konzorciumi partnerek és a hálózati partnerek munkájának ismertetését; tartalmaz egy beszámolót a kutatás eredményeiről; a prostitúcióból való kilépési lehetőségek feltérképezésének eredményeit; javaslatokat, konkrét ajánlásokat, a hazai és külföldi jó gyakorlatok alapján a hazai jogszabályok és a szociális szolgáltatási koncepció ki ill. átdolgozására vonatkozóan.

A *projektzáró találkozó* Budapesten került megrendezésre.

A találkozó célja a projekt értékelése, az elkészült kiadványok bemutatása, az eredmények összegzése és disszeminálása.

Eredmények számokban

- 1 hetes Magyarországi tanulmányút
- 4 x 2 hetes Zürichi terepmunka
- 120 kérdőív
- 23 szakértői interjú
- 10 életút interjú prostitúcióban élő nőkkel
- 1 módszertani kézikönyv - Utcai szociális munka prostitúcióba élő magyar nőkkel Magyarországon és Zürichben
- 1 projekt kiadvány IRIS 2012 - „Szociális szolgáltatások fejlesztése prostitúcióban élő magyar nők részére Magyarországon és Svájcban” - Helyzetkép és teendő
- Kapcsolatfelvétel és stratégiai egyeztetés összesen 51 svájci, holland és magyar szervezettel

További információk a projekttel kapcsolatban:

Weboldal: <http://sexeducatio.hu/index.php?subpage=iris2012>

Email: irisproject2012@gmail.com

* * *

A civil és az állami szféra együttműködésének útjai (összefoglaló)

Elsőrendű feladat lenne, ha az áldozatokkal foglalkozó civil és állami szervek együttműködnének, folyamatosan kommunikálnának. Jelenleg a rendőrség és a

civil szervezetek időben nem tudnak párhuzamosan együttműködni, csak késleltetett formában.

Az adatvédelemi szabályok rendkívül merevek, nem alkalmazkodnak a gyakorlati élet követelményeihez, kritikus, sürgős helyzetekben, zárt borítékokkal és sorszámmal találják magukat szembe a rendőrök és civil szervezetek, az érdemi munkát rengeteg adminisztratív és időigényes munka előzi meg, míg végül a sértett fizikai és pszichés biztonságban érezheti magát. A késleltetett idő miatt az azonnali krízisintervenció elmarad az áldozat számára.

Az önkéntes segítők, az önkéntes munka szerepe

Az Egyesült Államokban a rendőrség és a civil szervezet közösen gondoskodik az áldozatról.

Az Államokban nagy hagyománya van az önkéntességnek, szemben az itthoni tapasztalatokkal, fejlesztendő terület a hazai önkéntes hálózat kialakítása.

Az Államokban az önkéntes segítő a városi, helyi rendőri szervekkel és hivatali személyekkel tényleges, azonnali, helyszíni együttműködést valósítanak meg. A bűncselekmény helyszínére a rendőri személy és az önkéntes együtt érkezik. Az önkéntes segíti mind a rendőri munkát (adminisztráció) és támogatja az áldozatot, emberi vigaszt nyújt, szükség esetén rendelkezésre áll, pl. bevásárol, elkíséri kórházba, kiváltja gyógyszereit.

Érdekes és megfontolandó gondolatokat is megtárgyaltunk mint azt, hogy több országában, Egyesült Államok, Ausztria stb a családon belüli erőszak kezelésében nagy szerepet kap (köz)gazdasági alapok figyelembevétele. A sértett illetve az ő el-

látása költségeket generál közvetett módon az állam felé (kórházi ellátás, sürgősségi ambulancia, hosszútávú gyógyszeres kezelés a pszichés traumák enyhítésére stb.) és ezért az állam (költségeinek enyhítésére) bevonja a civil szervezeteket és önkéntes segítőköt, így valósulhat meg a nyílt és tiszta kommunikáció, mely mindannyiunk érdekét szolgálja.

A témák élénk megvitatása mellett még elhangzott két könyvismertető és könyvajánló is:

De hiszen azt mondta, hogy szeret! (Dina McMillian)

Családi iszonyok (Virág György)

Ezeket a könyvekből néhány példányt a szekción résztvevők meg is kaphattak.

Oláh László őrnagy BRFK, a Fehér Gyűrű elnökségi tagja, moderátor

III. A konferencia résztvevői

Dr. Almach Ottó

elnöki tanácsadó
MVK Országos igazgatósága

Andreánszky Zsuzsa

titkár
Fehér Gyűrű KHE

André Viktória

r. ftőrm.
BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály
Vagyonvédelmi Osztály

Dr. Argalás Csilla

mb. osztályvezető
Bács-Kiskun MRFK

Ágó Zsófia

Fehér Gyűrű KHE
Siófoki Irodavezető

Balatoni Tünde

r. alezredes
BRFK Bűnmegelőzési Osztály

Dr. Balázs Árpád

polgármester, Siófok

Balogné Szilágyi Tünde

Fehér Gyűrű KHE
Abádszalóki Irodavezető

Dr. Baranyó György

Fehér Gyűrű KHE alapító tagja

Dr. Barna Barbara

igazgató
Győr-Moson-Sopron Megyei Igazságügyi
Szolgálat

Dr. Barna Hedvig

igazgató
Bács-Kiskun Megyei Igazságügyi Szolgálat

Benkő Péter

osztályvezető helyettes, VÁTI

Dr. Berkó Attila

igazgató
Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Igazság-
ügyi Szolgálat

Dr. Bóka István
polgármester, Balatonfüred

Botkáné Szajbert Katalin
r. szds.
BRFK Bűnmegelőzési Osztály

Bozóné Soós Marianna
r. alezredes
Bács-Kiskun MRFK

Bozorádi János
r. alezredes
Jász-Nagykun-Szolnok MRFK

Buczko Erika
r. alezredes
ORFK

Csákovics Gyula
polgármester, Zamárdi

Dr. Cseh Georgina
főosztályvezető
Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal

Dr. Deák József
újságíró, ZSARU magazin

Dospoly Orsolya
KIMISZ diszpécserszolgálat vezető

Eichin, Andrin
svájci nagykövetség

Dr. Fehér Lenke
egyetemi tanár,
MTA Jogtudományi Intézet tudományos
tanácsadó

Futtató Norbert
r. őrnagy
Veszprém MRFK

Fügedi László
elnök
Fehér Gyűrű KHE

Dr. Gulyás Renáta
oszt. vez.
Komárom-Esztergom Megyei Igazság-
ügyi Szolgálat

Gyapjasné Szalai Andrea
r. százados
Bács-Kiskun MRFK

Habsburg György

A Magyar Vöröskereszt Elnöke

Dr. Hegedűs Györgyi

ügyvéd

Hoffmann Kriszta

Sex Educatio Alapítvány

Horváth Kriszta

Heves MRFK

János Anna

Tolna megyei önkéntes

Fehér Gyűrű KHE

Józsa Ernő

munkatárs

Fehér Gyűrű KHE

Dr. Karacs Imre

osztályvezető

Pest Megyei Kormányhivatal Igazságügyi

Szolgálat

Kiss Barbara

pszichológus

Fehér Gyűrű KHE

Dr. Kiszeli Pál

képviselő,

Balatonfüredi Önkormányzat

Dr. Kormos Kinga

igazgató

Heves Megyei Igazságügyi Szolgálat

Kovács Gabriella

munkatárs,

Balatonfüredi iroda

Fehér Gyűrű KHE

Kovács Pál

önkéntes

Fehér Gyűrű KHE

Kovács Viktória

munkatárs, Balatonfüredi iroda

Fehér Gyűrű KHE

Kovácsné Üveges Gabriella

irodavezető, Veszprémi iroda

Fehér Gyűrű KHE

Madari Róbert

r.alezredes

Bács-Kiskun MRFK

Majoros Attila

elnökségi tag

Fehér Gyűrű KHE

McKenna, David

elnök

Victim Support Europe

Mészáros Julianna

tolmács

Németh Mónika

r. alez.

BRFK XVIII. ker. RKP

Nyámcz Györgyi

r. őrnagy

BRFK XX.-XXIII. ker RKP

Dr. Nyíró Árpád

Tolna Megyei Igazságügyi Szolgálat

Oláh László

r. őrnagy

BRFK Bűnmegelőzési Osztály

Dr. Papp Tibor

lelkész, tanár

Hittudományi Főiskola Nyíregyháza

Dr. Paulusz Veronika

ügyintéző

Komárom-Esztergom Megyei

Igazságügyi Szolgálat

Dr. Pálfi Kinga

oszt.vez.
BM Jogszabály előkészítő és Koordinációs Főosztály

Pálné Dr. Gergely Mónika

r.alezredes
Somogy MRFK

Dr. Perger Orsolya

igazgató
Veszprém Megyei Igazságügyi Szolgálat

Péter Katalin

r. alezredes
Veszprém MRFK

Dr. Rácz Rita

oszt. vez.
Győr-Moson-Sopron Megyei
Igazságügyi Szolgálat

Regdon László

r. alezr.
Balatonfüredi rendőrkapitány

Dr. Rottler Éva

Tolna Megyei Igazságügyi Szolgálat

Szabados Gyula

Fehér Gyűrű KHE
Kecskeméti Irodavezető

Szabó Piroska

munkatárs
Fehér Gyűrű KHE

Dr. Szalay Zoltán

szakigazgatási szerv. vezető
Komárom-Esztergom Megyei Igazságügyi Szolgálat

Szekeres Kornél

r. őrnagy
Balatonfüred RKP

Szilágyi Gábor

r. őrnagy
BRFK V. Kerületi Rendőrfőkapitányság

Tóth Györgyi

NANE elnöke

Tóth Szilvia

r. őrnagy

Bács-Kiskun MRFK

Dr. Triznay Gabriella

oszt.vez.

Somogy Megyei Igazságügyi Szolgálat

Dr. Veisz Gábor

osztályvezető

Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal

Dr. Vojnovics Ibolya

osztályvezető

Főváros Igazságügyi Szolgálat

Winet, Dieter

Weisser Ring Zürich

Zornánszky Lilla

önkéntes

Fehér Gyűrű KHE

Schellenberger Zsuzsanna, program-
menedzser, VÁTI

IV. Sajtóközlemény, megjelent újságcikkek

A Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület bemutatása a 2012. 10. 25–26-i Nemzetközi Konferenciára érkező újságíróknak

A Svájci-Magyar Együtműködési Program által társfinanszírozott **Testvér Települési és Partnerségi Pályázati Alap** keretében nyújtott be pályázatot a Fehér Gyűrű KÖZHASZNÚ Egyesület és a Weisser Ring Svájc Egyesülettel ez év tavaszán. Támogatást olyan kisprojektek nyerhettek, melyek célja a Magyarország és Svájc közötti együtműködés erősítése, információ – és tapasztalatcsere átadása.

Nagy örömünkre a pályázat pozitív fogadtatásra talált és elmondhatjuk, hogy a mai rendezvényünk már a második megvalósult esemény a program keretei között.

A 2012. október 7-én megrendezett Workshop-pon lehetőség nyílt a Svájcból Magyarországra látogató szakemberek számára a magyar Fehér Gyűrű tevékenységeinek bemutatására, a tervezett feladatok közös áttekintésére, egy hatékony együtműködési network kialakítására.

A program legfontosabb célkitűzéseinek egyike, hogy kialakításra kerüljön egy olyan szakmai protokoll, amely nagy mértékben segíti az érintett döntéshozó szervezeteket (állami, önkormányzati, és civil) szorosabb együtműködését. Ez a konferencia azt a célt szolgálja, hogy a megjelent szervezetek jobban megismerjék egymást és megteremtjük a még szorosabb együtműködés alapjait.

A magyar áldozatvédő szervezet a Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület a nyugat-európai áldozatvédő szervezetek mintájára 22 éve alakult és 20 éve tagja az Európai Áldozatvédő Szervezetnek. Elsőnek alakult a kelet-európai országok közül és elsőként kapott meghívást az európai szervezetben, ahol a végrehajtó bizottságnak is tagja volt több cikluson keresztül

A Fehér Gyűrű országos illetőséggel az érdekképviselet mellett, minden rászoruló áldozatának – valamennyi bűncselekmény típus esetén – segítséget nyújt, mely sem tagsághoz, sem egyéb kötelezettséghez nem kötődik.

A 22 éves működés alatt 43.680 áldozat kereste fel irodáinkat, a díjtalan jogsegélyszolgálatot 23.374 fő vette igénybe. 5.939 fő akik bűncselekményt követően kerültek szorult anyagi helyzetbe, azok részére az Egyesület 191.285.737.-Ft értékben adott segélyt.

Az egyesületnek 74 tagja van, ebből 7 jogi személy, köztük a Belügyminisztérium és néhány országos hatáskörű szervezet, önkormányzat és több vállalkozás

A korábbi években – amíg volt – az Egyesület komoly anyagi támogatást kapott a Biztonságos Magyarországért Közalapítványtól. A támogatások csökkenése Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium létrejöttével kezdődött, a korábbi összeg töredékét kapta az egyesület.

Sajnos az ismét megalakult Belügyminisztérium sem biztosította a szükséges támogatást, sőt soha nem látott mélységekbe zuhant. A 2000-es évek elején 30-40 milliós támogatás 5,5 millió Ft-ra csökkent.

Az Európai Unió Tanácsa 2001 március 15-én elfogadott kerethatározatának végrehajtása nyomán, 2006 január 1-én hatályba lépett Áldozatvédelmi Törvény, amely hivatott a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről intézkedni.

A megszületett törvény néhány igen fontos előírást nem vett figyelembe és ez így nem is került a törvénybe, többek között a kerethatározat „Preambuluma”3. pontja szerint ...” Ezenkívül nemzeti programokat kell létrehozni a sértettek segítését és védelmét szolgáló állami és **nem kormányzati intézkedések** finanszírozására.” A 2005.évi CXXXV. törvény csak az állami áldozatvédelem finanszírozására biztosít pénzbeli fedezetet, a civil áldozatvédő szervezetek támogatásának mértéke és formája szóba se kerül a törvénybe.

Ez azért fontos számunkra, mert ha a 2000-es évek elején nyújtott támogatást veszünk alapul - mikor is a Fehér Gyűrű az Unió kerethatározatának megfelelően megnyitotta idényjellegű irodáit a Balaton északi és déli partján,- akkor a 2010-es évi támogatás ennek csak közel az 1/5-e, 7,3millió Ft volt, ami 2012-re tovább csökkent 5,5 millió forintra.

Az összeg kicsinységét semmi sem jellemzi jobban, mint az hogy csak a siófoki irodához az elmúlt évben 467 fő magyar és külföldi turista fordult segítségért és ezek közül 152 fő részére nyújtottunk anyagi jellegű támogatást, 2.035 e Ft összegben.

Országosan 2002-től 4237 külföldi állampolgár fordult segítségért az irodáinkhoz, és 2.026 fő sértett kapott támogatást 43.718.410.-Ft értékben, és 85 külföldi részére 188 vendégéjszakát biztosítottunk étkezéssel.

Jelenleg négy egész évben nyitva tartó irodánk- Kecskemét, Hatvan, Gyöngyös, Veszprém működik vidéken és egy Budapesten, és három szezonális iroda Siófokon, Balatonfüreden és Abádszalókon, most dolgozunk azon, hogy a siófoki iroda egész évben nyitva legyen, mert sajnos szükség lenne rá.

A magyar Áldozatvédelmi törvenytől azt vártuk, hogy stabilizálja az Egyesületünk anyagi helyzetét és az ország összes frekvenciált idegenforgalmi helyén állandó-, vagy időszakos irodát tudunk működtetni. Ez azonban egyelőre csak álom marad.

Pedig nagyon fontos lenne, ha Pécs térségében (Siklós, Harkány), a Velencei tónál, Keszthelyen vagy Hévízen, a Sopron vagy Bükfürdőn működne irodáink, mert az áldottá vált turistákon, a helyszínen tudnánk segíteni.

A Tisza-tavi irodát 2009-ben Abádszalók székhellyel nyitottuk és ebben az évben is nyitott június 23-án. Információink szerint a Füzes Camping nem nyitott ki az idén és így a Deák utcai üzletsoron egy vállalkozó biztosított számunkra helyiséget, térítés mentesen, ahol hétfőtől szombatig minden nap 12-18 óráig volt nyitva.

Többen megkérdezték tőlünk, hogy nem válunk-e feleslegessé, hogy létrejöttek az állami Áldozatsegítő Szolgálatok. A kérdésre a felelet egyértelmű, nem.

Az Áldozatvédelmi Törvény keretén belül a megyeszékhelyeken az Igazságügyi Minisztérium égisze alatt működnek az Áldozatsegítő Szolgálatok, ahová főleg munkaidőben fordulhatnak az áldozatok, anyagi segítségért 5 munkanapon belül, iratpótlás és egyéb ügyekben a bűncselekményt követő hat hónapon belül. De mivel ezek az irodák megye székhelyen működnek oda el is kell valahogyan jutni, ezért lenne szükséges egy a Tisza-tavi iroda megnyitása, Tiszafüreden, egész évben, mert ez az üdülőhely 100km-re van mind három megye székhelytől. A Fehér Gyűrű Irodája pedig helyben és délután hat óráig elérhető lenne.

Ha például egy külföldi turistának ellopják az iratait, pénzét és kocsiját, hogyan jut el a megye székhelyre, és hogyan utazik haza, és a kérdés, honnan veszi az első utazásra a pénzt?

Ezek és ehhez hasonló kérdések vetődnek fel és erre kell a megoldást keresni.

A mi irodánk ilyen esetekben a helyszínen intézik az ügyet és így megkíméljük a bűncselekmény áldozatait sok kellemetlenségtől.

A segítségnyújtáson kívül mi is végzünk ingyenes jogsegély szolgálatot is és több esetben az állami szervekkel szemben, ha érdeksérelem történt az áldozatok terhére.

Igen furcsa lenne, ha a Kormány által létrehozott, és jelenleg a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, és a Belügyminisztérium által működtetett szervezet saját maga ellen lépne fel, épp az ilyen esetekre tekintettel tartalmazza az Eu kerethatározat, hogy civil áldozatvédő szervezetek működését is törvénybe kell meghatározni ez, is az ami a magyar törvényből kimaradt.

Szeretnénk, ha a Minisztériumi támogatásán túl az idegenforgalomban érintett szervek, hivatalok, biztosítók is nyújtanának részünkre támogatást, hiszen mi vagyunk az ügyben eljáró szervezet, a rendőrség után, aki segíteni akar és tud is. Rajtunk is múlik milyen száj ízzel megy haza a külföldi turista, még akkor is ha baj érte a magyarországi tartózkodása alatt. Erre is kísérletet tettünk, de sem a szállodaszövetség, sem pedig a Turizmus Zrt, nem támogatta az együttműködést. Egyedül a MABISZ volt, aki leült velünk tárgyalni, és rövidesen az egyik divízió rendezvényén tartunk bemutatkozást.

Minden országban, minden idegenforgalmilag látogatott területen történnek bűncselekmények, de nem mindegy hogy hogyan segítünk, és hogyan beszélünk velük, mert ha látja a segíteni akarást, a megértést, a jó szándékot azt mondja, ez bárhol előfordulhat velem, jövőre is visszajövök, mert ha bajba jutok, itt segítenek nekem. Azt hiszem ez igen jó marketing az idegenforgalomban ténykedők részére, és ez alapján a támogatásukat is kiérdemeljük.

Megkerestünk már néhány biztosító társaságot is, de eddig nem nagy sikerrel, pedig azzal, hogy gépkocsi lopás, betörés esetén azonnal segítünk így lerövidül az idő, amelynek költségeit a tényleges anyagi káron felül a biztosítóknak fizetni kellene.

Nagyon jó példa Siófok városa, akik látva nehéz anyagi helyzetünket, már ötödik éve 3-3millió Ft-al támogatja a siófoki irodánk működését. A képviselő testület tagjai úgy ítélték meg, hogy a mi tevékenységünk is egy szolgáltatás az idegenforgalom területén. Amire szükség van.

2012-ben ezen gondok ellenére a siófoki Fehér Gyűrű Áldozatvédelmi iroda május 1-től van nyitva a hét minden napján vasárnap kivételével 12től-18 óráig, december 31-ig Siófok, Sió u 12-20. alatt a Rendőrkapitányság épületében, és reménykedünk, hogy találunk még néhány vállalkozást, akik segítségével, jövőre már egész évben nyitva lesz az iroda

Várható ebben az évben a balatonfüredi önkormányzat is nyújt támogatást a balatonfüredi iroda működéséhez. Az irodánk eddig a Hotel Annabellában működött, de az új vezetés már nem biztosít díjmentesen helyet, így az irodánk június második felétől a balatonfüredi rendőrkapitányság épületében működik. Ez a változás az áldozatok részére lesz hasznos, mert a feljelentés megtétele után, helyben a FEHÉR GYŰRŰ irodájában, már a segítséget is megkapja.

A veszprémi irodánk is elköltözött, mert a „Zöld Ház” fizetőssé vált, így más helyet kellett keresnünk. A Veszprém megyei Rendőr Főkapitánysággal sikerült megállapodnunk és a kapitányság mellett lévő nyugdíjas rendőr klubba kaptunk helyet. Az iroda nyitva tartása nem változik heti két alkalommal van nyitva és sürgős esetben a megadott telefonszámon az iroda szolgáltatásai nyitva tartási időn kívül is igénybe vehető.

A Fehér Gyűrű megújított honlapján elérhető a magyar turisták részére azon európai országok civil áldozatsegítő irodái, ahová segítségért fordulhatnak, ha bűncselekmények áldozatává válnak az adott országban www.fehergyuru.eu, de a honlapon a Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesülettel kapcsolatos információk mindenki számára elérhető, az irodák nyitva tartása, címe, telefonszáma, stb.

2011-ben 1.641 fő kereste fel irodáinkat és ezek közül 461 főnek nyújtottunk anyagi segítséget 4,9 millió forint összegben. A 461 főből 52 külföldi a többi magyar áldozat volt.

A 2012-es év sikeres működéséhez, reméljük biztosítva lesz az anyagi támogatás, most vagyunk megállapodás előtt az Emberi Erőforrás Minisztériummal egy 3,5 milliós támogatásról.

Még keressük, azokat támogatókat, akik segíteni akarnak bennünket, mert a jövő évi működésre nincs semmilyen ígéretünk.

„Segítse egész évben anyagiakkal egyesületünket, hogy másokon is segíthessünk, mert lehet Ön is áldozat” – a mottónk változatlan.

Áldozatvédelem az Európai Unióban - Hazánk az utolsó helyen

Balatonfüred - Nem is annyira a jogszabályok változására, hanem inkább a tudatformálásra van nagyobb szükség, hogy a bűncselekmények áldozatai megfelelő segítséget kapjanak.

Mindezt David McKenna, az Európai Áldozatvédelmi Szervezet elnöke jelentette ki csütörtökön a kétnapos, svájci-magyar rendezésű Együtt az áldozatokért elnevezésű szakmai konferencián Balatonfüreden, amelyet Bóka István polgármester nyitott meg. Elhangzott, a jelenleg kidolgozás alatt álló uniós irányelvek egyik fontos része, hogy az áldozatvédelem függetlenül működjön az ügyészségtől és a rendőrségtől. Az elképzelések szerint a jövőben lehetőséget kapnának a bajba kerültek, hogy betekinthesse a nyomozásba, a technika segítségével pedig - már saját hazájukból - tanúvallomást tehessenek. Ezeket az embereket mindenképpen meg kell védeni a megtorlástól, ugyanakkor az igényeiket egyéenként kell felmérni. A tanácskozás résztvevői táblázatot tekinthettek meg, amelyen az szerepelt, hogy Skócia tesz legtöbbet az áldozatok támogatásáért, hazánk - 17 ország közül - az utolsó helyen áll egy 2005-2006-os felmérés alapján.

Dieter Winet, a svájci Weisser Ring képviselője, arról beszélt, hogy a hozzájuk fordulók 98 százaléka nő volt, akik szexuális vagy fizikai erőszak áldozatai lettek. Az előadó bemutatott egy svájci tévé riportot, amely arról szólt, hogy Zürichben 140 roma származású prostituált dolgozik, akik Nyíregyházáról érkeztek azért, mert Magyarországon nem kaptak munkát.

Habsburg György, a Vöröskereszt volt elnöke a közös pályázás lehetőségéről is beszélt. Fügedi László, a Fehér Gyűrű Egyesület országos elnöke elmondta, 22 éves

működésük alatt 43 680-an keresték fel az irodáikat: 5939-en bűncselekmény áldozatai lettek, akik 191 millió forint segélyt kaptak. Tíz éve nyitottak idényjellegű irodát Siófokon és Füreden is, hogy főleg a külföldieknek helyben tudjanak azonnal segíteni. Eddig hiába fordultak anyagi segítségért a szállodaszövetséghez és a Turizmus Zrt-hez, pedig nem mindegy, hogy milyen hírért viszik a nálunk pihenők hazánkról a világba. Az egyesület a napokban kapott 3,5 milliós támogatást az Emberi Erőforrás Minisztériumtól, így ez év végig működőképesekek maradnak. Éves szinten 18 millióból gazdálkodnak, amiből működésre 13 milliót, segélyezésre viszont csak ötmilliót tudnak fordítani. A 2000-es évek elején még 30-40 millió forint állt a rendelkezésükre.

* * *

Zsaru Magazin - 2012. október 29.

Együtt az áldozatokért

Együtt az áldozatokért címmel tartott kétnapos szakmai konferenciát Balatonfüreden a Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület, amely elnyerte a Svájci-Magyar Együttműködési Program által társfinanszírozott Testvértelepülési és Partnerségi Pályázati Alaphoz tavasszal benyújtott pályázatot. A pályázatot a két ország közti együttműködés, információ- és tapasztalatcsere erősítésére írtak ki. Az 1989 decemberében alakult magyar áldozatvédő szervezet 1992 óta tagja az Európai Áldozatvédő Szervezetnek. A konferenciát dr. Bóka István, Balatonfüred polgármestere, országgyűlési képviselő köszöntötte, majd a svájci nagykövetség képviselője nyitotta meg. A rendezvényt megtisztelte jelenlétével Habsburg György, a Magyar Vöröskereszt korábbi elnöke is, a két szervezet együttműködésének lehetőségeire irányítva a figyelmet. A Fehér Gyűrű elnöke, Fügedi László elmondta, irodájukat fennállásuk alatt csaknem ötvenezer áldozat kereste fel és összesen mintegy kétszázmillió forint értékben tudtak segély adni a bűncselekmények áldozatainak.

* * *

Somogyi Hírlap - 2012. november 1.

Három és fél milliót kapott Balog Zoltántól a Fehér Gyűrű

Ötmilliót kért, három és félmillió forintos támogatást kapott a Fehér Gyűrű civil áldozatvédelmi szervezet Balog Zoltán emberierőforrás-miniszter személyes keretéből – derült ki a svájci-magyar együttműködési program keretében tartott balatonfüredi nemzetközi áldozatvédelmi konferencián.

Fügedi László, az egyesület elnöke előzőleg arról beszélt: október végénél aligha tart ki tovább a pénzünk, annál tovább tehát nem tudják biztosítani a segélyeket és a bérköltségeket.

– Az áldozatvédelem nemrég került át a belügyi tárcától a közigazgatási- és igazságügyi minisztériumhoz – mondta **Fügedi László**. – Pályáztunk, de egyelőre nem kaptunk választ, ezért levelet írtunk **Balog Zoltán** emberierőforrás-miniszternek, akihez a civilszervezetek tartoznak. Ez végre eredménnyel járt: a füredi konferencia

első napján jelenthettem be, hogy nem kell lehúznunk a rolót. Azóta már a támogatási szerződést is aláírtam a minisztériumban.

Azeurópaiáldozatvédőszervezet,hazai és külföldi civilek vettek részt a balatonfüredi tanácskozáson,ilyen összejevetelthazánkban még nem tartottak.**Fügedi László** kiemelte: sok más téma (prostitúció, emberkereskedelem) mellett újdonságereje miatt is nagy érdeklődést váltott ki a nyíregyházi hittudományi főiskola tanárának előadása az egyház és az áldozatvédelem összefüggéseiről, sőt, együttműködési megállapodást is kötöttek.

Elhangzott: hamarosan véglegessé válnak az áldozatvédelem uniós irányelvei, megfogalmazásánál közel hatszáz (közte több magyar) módosító javaslatot vettek figyelembe. A résztvevők áthajóztak Siófokra is, ahol az önkormányzat és a *Fehér Gyűrű* évek óta kiváló együttműködéséről esett szó. A város az idén is támogatja, s a polgármesteri ígéret szerint jövőre is támogatni fogja az egyesület helyi irodájának működését.

* * *

A műhelymegbeszélés résztvevői (balról jobbra):
Oláh László, Zornanszky Lilla, Dr. Mészáros Ádám, Kiss Barbara, Dieter Winet,
Andreánszky Zsuzsa, Józsa Ernő, Fügedi László, Harmath Ákos,